

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Liepa - July 8, 1966

Nr. 76

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DAINŲ ŠVENTĖS TRIUMFAS

VIRŠUJE: Jungtinis choras
dainų šventėje.
J. Garlos nuotrauka

Trečioji JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventė, įvykusi liepos 3 dieną Chicagoje, praėjo triumfo ženkle. Nors karštis neatlaidžiai sviolino, bet 8000 lietuvių minia sausakimšai užpildė istorinį Chicagos Amfiteatrą, kur kadaise gen. Eisenhoweris respublikonų partijos buvo nominuotas prezidentui-

VL. RAMOJUS

niu kandidatu, kur yra įvykę eilės svarbių konvencijų ir t.t. Iškaitant per tūkstantį choristų, kurie iš visų kraštų sulėkė į šventę ir taip pat kelis šimtus pačių jaunųjų dainininkų, Dainų šventė subūrė apie 10,000 žmonių.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

ŠIAURĖS VIETNAMAS turi, arba galvoja turės, du galingus sąjungininkus. Vienas jų išlaiko didžiausią pasaulyje armiją, apie dešimt milijonų karių, tai komunistinė Kinija. Kitas su puse savo atominų raketų galėtų per kelias valandas sunaikinti Ameriką, tai Sovietų Rusija.

Vienas ir kitas praeitų metų pradžioje įspėjo prezidentą Johnsoną, kad nedrįstų pulti Šiaurės Vietnamo. Deja, už mėnesio amerikiečių lėktuvai pradėjo bombarduoti Š. Vietnamo teritoriją ir kaip tik todėl, kad buvo grasinami to nedaryti. Tuo buvo norėta ne tiek sunaikinti karinius taikinius, bet palaukti šiaurės vietnamiečių pasitikėjimą savo sąjungininkais kiniečiais ir sovietais.

Pirmą kartą atominiam amžiuje komunistinis kraštas buvo diena iš dienos bombarduojamas, Pekinui ir Maskvai reaguojant tik komunikatais.

Dabar, subombardavus Hanoi ir Haiphong priemiesčius, kas iki šiam laikui buvo laikoma labai rizikingu dalyku, Sovietų Rusija ir Kinija parodė savo bejėgiškumą ne tik prieš proteguojamąjį Šiaurės Vietnamą, bet kartu ir prieš visą pasaulį.

Amerika smogė ir niekas neatsitiko, Pekinas ir Maskva amerikiečius išvadino piratais, bet tai ir viskas.

Tad ko vertos maršalo Malinovskio gegužės parade rodomos milžiniškos raketos ir prieš trejetą metų išsprogdinta 100 megatonų atominė bomba, jei nedrįso panaudoti.

Prisimename, kai vienu metu Korėjoje amerikiečiai, pralaimėję prieš kiniečius, buvo priversti atsitraukti 200 mylių ir beturėjo tik vieną uostą. Bet nė vienas Trumano vyriausybės narių tada nepasitūlė panaudoti atominės bombos, nors Amerika turėjo garantuotą persvarą atominėse ginkluose. Kodėl?

Kai Stalinas pradėjo Berlyno blokadą ir krizė buvo pasiekusi pavojingiausią momentą pokario laikotarpyje, Amerikoje niekas nepasitūlė panaudoti atominės bombos tai blokadai sugriauti. Kodėl?

Kada Prancūzija ir Anglija buvo pasiryžusios nugalėti Nasserį, užteko Washingtonui pagrasinti atominė bomba, kad Paryžius ir Londonas per kelias valandas atšauktų ekspediciją, nors Anglija turėjo savo atominę bombą ir Edenui tai reiškė karjeros galą. Kodėl?

Pagal Kubos krizės metu, nežitrint, kad abu priešininkai Amerika ir Sovietų Rusija turi didelius atominų bombų rezervus, nebuvo pasinaudota bombomis. Amerikai pagrasinus, sovietai atitraukė savo raketą.

Stebint visus tuos įvykius, kyla klausimas, ko verti dabar prancūzų daromi atominiai bandymai Pacifike, jei jie negalės tomis bombomis pasinaudoti, kaip ir kiti kraštai, kurių arsenalai jau pilni atominų bombų.

POVILAS KULVIETIS, okupuotos Lietuvos ūkio tarybos pirmininkas, lankydamas kolchozus, pakely sustojo Svedasuose. Čia kolchozininkai jam pradėjo skystis, kad trūksta traktorių, trašų, karvės neduodančios pieno ir tokioj apgailėtinoj padėty turi gyventi.

Kulvietis, išklausęs skundą, iš kišenės ištraukė Afrikos pigmėjaus, stovinčio prie lušnos fotografiją ir sako:

-- Aš matau, kad jūs labai išpaikinti. Pažiūrėkit geriau, kiek nelaimingų žmonių dar gyvena Afrikoje. Jie yra nedideli, išbadėję ir gyvena primityvioje lušnose.

Vienas kolchozininkas pamatęs fotografiją sušuko:

-- Viešpatie! Kiek laiko tie nelaimingieji gyvena po socialistiniu režimu?

(vg)

Su pusvalandžio pavėlavimu (tai ne šventės rengėjų kaltė, nes karštyje sunku buvo susodinti į vietas tokią žmonių masę) Dainų šventę atidarė rengimo komiteto pirm. dr. S. Biežis. Po to sekė vėliavų paradas ir vienas iš išpūdingiausių šventės momentų -- Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso dalyvių eiseną. Šiai šventės daliai labai sumaniai vadovavo Vl. Vijeikis. Kongreso dalyvių eiseną atvedė Miss Lithuania, PLB pirm. J. Bačiūnas ir PLJK komiteto pirm. A. Zaparackas. Po jų sekė kiekvieno krašto atstovų eiseną, praėjusi pro išrikiuotus dainininkus ir garbės tribūną, ratu apsukdama visą salę, o prieš juos matėsi 10,000 žmonių veidai. Reikia tikėti, kad šio momento prisiminimai, matant tokią didelę lietuvių masę vienoje krūvoje, ilgai išliks jaunimo atmintyje, jiems primindami lietuvišką greitą išeivijoje jėgą ir tautinę stiprybę.

Praėjus jaunimo delegacijoms, sekė garbės dirigentų ir šios šventės dirigentų eiseną, priekyje žengiant lietuvių muzikos veteranai prof. J. Žilevičiui, ir baigiant pačiu jauniausiu šventės dirigentu Faustu Stroliu. II Dainų šventės garbės dirigentui A. Aleksiui perdavus lazdelę šios šventės garbės dirigentei Alice Stephens, pristačius šios šventės pranešėjus -- Ramunę Jurkūnaitę ir Romą Stakauską, prieš milžinišką chorą atsistojo garbės dirigentė A. Stephens ir šventės atidarymui jungtinis choras sugiedojo A. Kačanausko "Maldą už tėvynę", taip pat JAV ir Lietuvos himnus. Ši oficialioji šventės dalis,

(Nukelta į 5 psl.)

DIALOGO GALAS

KAIP REIKEJO TIKĖTIS, MASKVA UŽDRAUDĖ VAKARŲ IR RYTŲ SOCIALISTŲ DIALOGĄ, NES JI NESITIKĖJO JIS JO NAUDOS. — JAI RŪPI NE PASIKEISTI NUOMONĖS. BET IŠ KIEKVIENO SUSITIKIMO ŠI BEI TĄ LAIMĖTI. — DE GAULLE DIALOGO REZULTATAI.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Šioje vietoje jau daug sykių rašė apie numatytus vokiečių socialdemokratų ir rytinės socialistinės vienybės partijos pasikeitimus kalbėtojais, nes tai galėjo duoti pavyzdį ir kitų tautų, kurių dalis yra sovietų vergijoje, 'bendradarbiavimui'. Vokiečiai tokiam pasikeitimui kruopščiai ruošėsi, sukdami saugią protokolą ir kitokiais reikalais. Bonnos seimas priėmė specialų įstatymą, kuriuo svečiams iš Rytų Vokietijos buvo užtikrinta neliečiamybė. Mat, pagal Vokietijoje veikiančius įstatymus, didieji socialistinės vienybės partijos pareigūnai gali ir net turi būti suimti už nusikaltimus prieš elementarinę žmoniškumą. Tas įstatymas kaip tik ir buvo rytičiams priekaba nuo to viso numatyto 'biznio' atsisakyti.

Bent kiek susipažinusiems su sovietine galvoseną žmonėms buvo labai nuostabu, kodėl sovietai iš pradžių, nors sakoma, labai nenoromis tam pasikeitimui iš viso pritarė? Sovietai yra taip įsitikinę savo 'komunistinio tikėjimo' teisingumu, kad iš viso į jokią diskusiją apie jį neina. Iš kitos pusės, jie sutinka, ypač užsie-

niuose, padaryti tam tikrą taktinių nuolaidų, dėstis į koaliciją su kitaip manančiais, bet bendrą priešą turinčiais. Bet tai laikinos politinės nuolaidos, už kurias jie ateityje tikisi ką nors laimėti. Pasikeitimas kalbėtojais su Vokietijos socialdemokratais nepriklauso tai kategorijai.

Už tai jie iš pat pradžių žiūrėjo į tai skeptiškai, tačiau sutiko su Vokietijos komunistų vadovo Ulbrichto iniciatyva, nes tas jiems pažadėjo, kad ištiesta 'draugiška ranka' socialdemokratams sustiprins juose kairįjį sparną ir juos pastūmės į 'liaudies fronto' politiką.

Sovietų žvalgyba tačiau nuostatė, kad jų vaisių kול kas visai nematyti ir net nėra jokio pagrindo tikėtis. Už tat jie kalbėtojų pasikeitimo terminui artėjant pasakė savo 'niet'.

Oficialiai toji pareiga atiteko socialistinės vienybės partijos propagandos šefui, 61 metų profesorui Albertui Norden. Sušaukęs spaudos konferenciją Rytų Berlyne, Nordenas ilgai kalbėjo apie Vakarų Vokietijos pasirošimus ... karui. Po tokios išangos, kuri truko beveik 75 minutes, Nordenas pareiškė, kad užtikrinimas neliečiamumo Rytų Vokietijos

(Nukelta į 2 psl.)

"MISS LITHUANIA"

Giedrė Galinytė, iš Bostono, Jaunimo Kongrese Chicagoje buvo išrinkta "Miss Lithuania".
V.A. Račkausko nuotrauka

IŠ VISO PASAULIO

* ANGLIJOS PREMJEROWILSONO kelionė į Maskvą, numatyta liepos 16 d., kad ir pridengta Anglijos pramonės gaminių parodos aplankymo šydu, beabejonės, siejasi su darbiečių frakcijos spaudimu ieškoti Maskvos pritarimo taikai Vietname atsiekti, sušaukus Ženevos konferenciją ir atnaujinus jos veiklą. Po vizito Maskvoje, Wilsonas bus laukiamas Washingtone.

* LENKIJOS VYRIAUSYBĖ įteikė protestą Washingtono dėl JAV išleistų 5 centų pašto ženklų Lenkijos 1000 metų krikščionybės įvedimo sukakties proga. Motyvas -- erelis esąs prieškarinio modelio, neatitinkąs dabartinei valstybės emblemai.

* TITO DEŠINIJOJI RANKA ir Jugoslavijos saugumo viršininkas Aleksas Rankovičius pašalintas iš visų jo turėtų pareigų. Po Milovano Džilas pašalinimo ir suėmimo, tai didžiausia sensacija Jugoslavijos kompartijos viršinių permainose. Tito apkaltino Rankovičių sukonceptravus per didelę politinę jėgą, pasinaudojant saugumo policijos įtaka. Be to, Rankovičius su savo sebrais priešinęsis siūlomoms įvesti krašte ekonominėms reformoms, kurios, komunistų akimis žitrint, busiančios sensacingos.

ŠNIPŲ KARAS...

RUSAI GALĖJO IŠ AMERIKOS IŠSIVEŽTI KĄ NORĖJO...

Amerikos visuomenė, kuri sukurta ant asmens teisių pagrindų ir Jeffersono principu, kad ta vyriausybė geriausia, kuri mažiausiai valdo, ilgą laiką paniekinančiai žiūrėjo į slaptąją policiją. Laikydamosi Monroe doktrinos, Amerikanerai reikalavo laikyti savo šnipų slytines valstybėse. Čia šnipinėjimas buvo laikomas nemoralu ir nereikalingu dalyku.

Tad galima suprasti ir valstybės sekretoriaus Stimson pasipiktinimą, kai sužinojo, jog jo departamente veikia šifravimo skyrius. Daug vėliau, jau II Pas. karo metu Dean Acheson kongrese pareiškė, kad valstybės departamente žinių rinkimo technika niekuo nesiskiria nuo rašomųjų mašinelių ir telegrafo, koks buvo naudojamas John Quincy ir Benjamin Franklino laikais. Tad FBI viršininkas J. Edgar Hoover gali būti išdidus, nes jis yra pirmasis, kuris pramatė komunistų pavojų.

Pirmasis įstatymas, numatęs bausmę už šnipinėjimą, Kongrese buvo priimtas 1917 m. birželio 15 d. Amerikai įstojus į karą. Pagal tą įstatymą didžiausia bausmė taikos metu šnipui grėsė 2 metai kalėjimo. Dabar jau baudžiama mirtimi.

Savo saugumu Amerika staiga susirūpino tik 20 metų praslinkus, sovietams nebaudžiamai šnipinėjus. Sovietų agentai čia rinkdavo žinias lyg prekes super rinkoje. Nors Amerika oficialiai Sovietų Rusiją pripažino 1933 metais, bet sovietų prekybinės agentūros New Yorke jau buvo nuo 1924 m. Ir čia buvo susisukę sovietų šnipai savo lizdą. Pirmasis sovietų šnipas Michail Gorin Amerikoje buvo teisiamas 1939 m.,

bet per visą tą laiką sovietų špionažo tinklas galėjo veikti netrukdomas. Sovietų agentai įvažiavo Amerikon su netikrais pasais, verbuodavo amerikiečius ir gaudavo neribotą pagalbą iš amerikiečių komunistų partijos, lengvai įsiskverbdami į politines ir ekonomines sferas. Hede Massing, buvusi sovietų šnipė 1930 metais Amerikoje, pasakoja, kad ji per keturis metus buvimo Amerikoje ne kartą nebuvo amerikiečių pareigūnų klausinėjama ir jos tinklo nariai ramiai galėjo dirbti.

Joks kitas kraštas nesudarė tokių patogių ir lengvų šnipinėjimui sąlygų kaip Amerika. Ar buvo reikalinga gaminiai netikrų pasų? Ne. Užteko tik paprašyti metrikų tų asmenų, kurių pavardės rado mirimų pranešimuose ir galima buvo išgauti pasą. Ar buvo reikalinga čia atsiųsti daug agentų? Amerikiečių komunistų partija visad pasirodusi sovietams patarnaujanči. Kaip aiškino Massing senato komisijoje, Amerikos komunistai save nelaikė šnipais, o tik kaip atlieką partijos labui specialią misiją. Jie save laikė revoliucijos kareiviais ir buvo išdidūs, jei sovietai jų prašydavo patarnavimo.

Tarp 1938 ir 1939 m. vyriausybėje buvo apie 75 valdininkai, kurie dirbo sovietams. Vienas jų, Nathan Gregory Silvermaster, tarnavęs žemės ūkio departamente, anot Elizabeth Bentley, buvo suorganizavęs tinklą, kuris sovietams davė labai daug svarbios medžiagos. Silvermaster grupė turėjo labai gerus ryšius net su OSS (Office of Strategic Services). Vienas šešėlis sovietų špionaže pasilieka Gorino areštas, kuris

deja buvo areštuotas ne Amerikos kontražvalgybos operacijos dėka, bet dėl savo klaidos.

Būdamas Los Angeles Inturisto direktoriumi, Gorinas kartu buvo sovietų agentu vakariniam pakraščiu. Jam pavyko užverbuoti JAV laivyno karininką Hapis Salich, kuris turėjo giminės Rusijoje. 1938 m. gruodžio m. Gorinas atiduodamas valyklon savo švarą, užmiršo kišenėje gautus iš Salich dokumentus. Šis Los Angeles valytojas turėtų teisę vadintis Amerikos kontražvalgybos pionieriumi, nes kratydamas kišenes rado svarbius dokumentus ir nunešė policijon. Gorin ir Salich buvo areštuoti ir nubausti už šnipinėjimą vienas šešiais, kitas keturiais metais kalėjimo. Vėliau, spaudžiant sovietų ambasadoriui Umanskiui, valstybės departamentas patarė teismui pakeisti bausmę sąlyginiai ir paleisti Goriną. Kas ir buvo padaryta. Gorinas tuoj aplėdo Ameriką, bet Salich pasiliko kalėjimo.

Ellis Zacharias knygoje "Secret Missions" rašo, kad Amerikoje landžiam ir gabiam šnipui buvo lengva gauti informacijas. Vizituoju Washington valstybinę spauduvę už keletą do-

lerių buvo galima nusipirkti įvairių kariuomenės statutų ir vadovėlių, kokių kituose kraštuose ir už dideles sumas negautum. Senate dokumentacijos salė buvo kitu informacijos šaltiniu. Pagaliau naujausių lėktuvų planus galima buvo rasti specialiuose žurnaluose, kas pavyzdžiui Anglijoje ar Prancūzijoje būtų kainavę tūkstančiais dolerių.

Bet nežiūrint tų lengvumų, Amerika sudarė kitą problemą žinių rinkėjui. Amerika yra milžiniškas kraštas ir gamyba vyksta simultaniškai tuo pačiu laiku keliose vietose kelių tūkstančių mylių atstume. Kaip svetimas kraštas čia gali prisodinti tiek daug savo agentų, kad jie galėtų visa tai stebėti. Joks kraštas negalėtų čia tiek apgyvendinti kvalifikuotų agentų. Pagaliau, didelis skaičius informacijų reikalauja taip pat didelio skaičiaus tarnautojų toms informacijoms patikrinti, atskirti grūdus nuo pelių.

Sovietų šnipams atėjo "aukso amžius", kai pret-bail leido šimtams sovietų specialistų apsigyventi Washington ir beveik visi uostai jiems pasidarė atviri. Rusai Amerikoje galėjo gauti, ko tik jų širdis troško. Visas slaptas medžiagas gabeno ne vien lėktuvais, bet krovė į laivus, niekam nekreipiant dėmesio. Kaip Kravčenko vėliau pasakojo, rusai, jei būtų norėję išsivežti Empire State Buildingą, niekas nebūtų jiems sukliudęs.

Kaip sovietams sekė-

si iš amerikiečių vogti, geriausiai parodo majoro George Racey Jordan liudijimas senato komisijoje. Jordan buvo amerikiečių armijos ryšininku prie sovietų užpirkimo komisijos Great Falls, Montanoj, pirmoje stoty pakeliui iš Amerikos per Aliaską į Sibirą. Majoras Jordan savo pareigas pildė sąžiningai ir tikrindavo rusų bagažus. Vieną kartą, rusams priešinantis, jis patikrino lėktuvo, skrendančio į Rusiją krovinį ir rado medžiagų iš atominės tyrimo laboratorijos Oak Ridge, bet negalėjo sukludyti, nes viskas buvo legaliai padaryta. Amerikiečiai su rusais tuo metu buvo tokie geri draugai, kad 1943 m. pabaigoje karinės žvalgybos viršininkas gen. William J. Donovan buvo nuvykęs į Maskvą tartis su sovietais dėl bendros žvalgybos sudarymo, primant apmokymui sovietų agentus Amerikon. Šis planas turėjo prasidėti NKVD ir OSS misijų pasikeitimais. Tik užprotestavus J. Edgar Hooveriui ir admiralui William Leahy, generolo Donovan projektas pasikeitė: šnipais nebuvo realizuotas.

Draugiškumo klimatas tęsėsi dar ir po karo. Amerikos vyriausybė buvo pasiryžusi vardan draugystės užmerkti akis į sovietų šnipų aktyvumą, tačiau Amerikoje. Tas paaiškina, kodėl Hooverio raportui, kai jis pranešė Rooseveltui, jog įtariąs dvyliką aukštų vyriausybės pareigūnų šnipinėjant sovietams, nebuvo duota eiga. Tarp įtariamųjų bu-

vo ir izdo sekretorius Dexter White. Deja, vietoj nušalinus, kitais metais jis gavo dar aukštesnę vietą, kur jis turėjo priėjimą prie dar slaptesnių informacijų ir vaidino didelę rolę Amerikos politikos formavime.

Penki incidentai pažadino Ameriką ir priverstė susirūpinti savo saugumu. Tai Pearl Harbor užpuolimas, Kanadoj sovietų šnipų atidengimas, Hiss-Chambers susikirtimas, Judy Coplan byla ir atominiai šnipai Rosenbergai. Kiekvienas jų buvo plačiai visuomenės komentuojami ir vyriausybė pamatė, kad toliau nebegali palikti dalykus ramybėje, kaip jie buvo iki šiol.

(Bus daugiau)

Dialogo galas...

(Atkelta iš 1 psl.)

socialistams (komunistams) yra įžaidimas, kuris verčia atsisakyti nuo viso sumanymo.

Maskvos 'ne' buvo pilnai suprantamas. Atrodo, kad šiuo metu ji turi pakankamai rūpesčių su kitais savo satelitais, neramumai Rytų Vokietijoje jai mažiausiai reikalingi, o be to, ji nori dabartinio status quo pripažinimo, o ne kokių reformų.

Kad to ji nori, parodė ir kitas 'dialogas', kurį su Kremliaus valdovais vedė Charles de Gaulle viešėdamas Sovietijoje. Jis atsivežė savo bagažą mažą lokiuką, tačiau jokio konkretaus susitarimo dėl bendros politikos.

Tiesa, sovietai jį labai maloniai priėmė ir stengėsi pataikauti jo savimeilei. Jei tačiau, anot Der Spiegel redaktoriaus Dieter Wild, kuris lydėjo de Gaulle į Sovietiją, de Gaulle visados stengėsi iškelti Europos status quo klausimą, sovietai jį niekada nedavė atsakymo, dar daugiau -- tą klausimą tiesiog ignoravo. Ir tai labai suprantama. De Gaulle buvo prieš pasaulio padalinimą Jaltoje, sovietai iš to padalinimo de facto laimėjo ir nori jį sutvirtinti amžinybei. Todėl, nors ir daug buvo kalbėta apie reikalą iš atlyžimo -- "Detente" pereiti į sąjungą "Entente", praktiškai kol kas dar nieko nebuvo susitarta. Anot US News & World Report, de Gaulle buvo mandagiai pasakyta: "Don't call us. We'll call you."

P.S. Jau buvome minėję apie de Gaulle apsilankymą Leningrado bažnyčioje, kurioje jis iškūnigo Paviljonio rankų priėmė Šv. Sakramentą. Pagal Spiegelį, de Gaulle norėjęs tai padaryti Maskvoje, tačiau vienintelė katalikų bažnyčia, kuri pagal sovietus 'dirbanti' Maskvoje, turinti kunigą amerikietį, aptarnaujantį diplomatinį korpusą. De Gaulle tačiau nenorėjęs eiti į amerikiečio laikomas pamaldas ir prašęs jį pakeisti, tačiau sovietai nesutikę. Anot Spiegelio, Paviljonis esąs -- latvis.

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Stroh's eina kartu su pramoga...

Paplūdimy... pobūviuose... kur tik rasit žmones pramogaujant, dažniausiai matysit pakankamai Stroh's liepsnoje daryto skonio. O dabar, jūsų patogumui ir malonumui, Stroh's gaunamas 6 blekinučių paketuose su žiedu patogiam atidarymui... Gerėkitės Stroh's... patogiam raudoname 6 blekinučių 12 oz. su žiedu paketuose. Išgykit keletą ir eikite pramogauti. Eikite su Stroh's... Amerikos vienintelis liepsna darytas alus.

Stroh's
LIEPSNA DARYTO SKONIS

Dainų šventės pranešėjai Ramunė Jurkūnaitė ir Romas Stakauskas, V.A. Račkausko nuotrauka

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.SLA – NE TIK PRAETIES
RELIKVIJA

Žvelgiant į garbingą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 80 metų sukaktį ir ta proga Clevelande rengiamas iškilmes, kartu įjungiant ir ateities darbui skirtus posėdžius, taip mintys ir krypta ne tiek į naujingais lietuvių išeivijai darbais nuklotą tos organizacijos istoriją, jos laimėjimus ir atliktus darbus, kiek į tais darbais grįstą, iškovotą ir užtarnautą ateitį.

Lietuvių Enciklopedijos XXIX tomas per kelis puslapius patiekia gana kruopščiai paruoštą mūsų išeivijos draudimo (fraternalinių) organizacijų istoriją, tų organizacijų veikimo kliūtis, jų pagrindinius tikslus.

Tie tikslai aiškūs, kada matai ano meto sąlygas ir lietuvių norą organizuoti rasti viens kitam pagalbą. Tai pašalpiniai uždaviniai, kurie plėtėsi į platesnius lietuvių visuomeninius laukus, atsižvelgiant į tai, kad Lietuva dar buvo carų Rusijos provincija. Neveltui L.E. ir rašoma, kad ir "visuomeninė veikla buvo vienas iš svarbiausių susivienijimo uždavinių. Atrodo, kad iš pat pirmųjų savo veikimo dienų jis ėmėsi lietuviško parlamento vaidmens. Štai, 1888 seime jis įpareigoja visas jam priklausančias draugijas steigti vakarines mokyklas, kuriose lietuviai turi išmokyti skaityti, rašyti ir skaičiuoti. Bendriems lietuvių reikalams steigiamas "skarbas nepajudinamas", kuris vėliau pavirsta į specialų "Tautų centų" fondą.

Rūpinamasi knygų ir vadovėlių leidimu, mokyklų steigimu ir t.t. Šalia to, ruošiami propagandos leidiniai, rezoliucijos, smerkiančios caro valdžią už priespaudą Lietuvoje ir t.t.

Ir taip skaitant apie ano šimtmečio lietuvių veiklą savišalpos draugijų ribose, matai tą patį paraką, kuriuo šaukdo ir dabartinė išeivijos karta, tik kitokiose sąlygose, būtent, turime ir naują "skarbą nepajudinamą", turime mokyklas ir choras, turime ir jaunimą, kurio neragina būti amerikoniais, o tik likti Amerikos piliečiais -- ir gerai lietuviškai...

Išeinant iš ano meto savišalpos draugijų stei-

gimo aplinkybių, randame, kad iniciatyva buvo sveika savo esmėje, kad susirūpinimas tautiečių likimu vyko lietuviškos tautos dvasioje, nežinūrint to, kad kai kuriais klausimais buvo nesutarta, pasipešta ir išsiskirta.

Šiandien, žymiai pasikeitus išeivijos socialiniai padėčiai, Amerikoje į plačiai išsivysčiusi sokeriopam draudimui ir apsisaugojimui nuo ligos ir kt. nelaimių, savitarpinės šalpos organizacijoms atsiranda sunkumų įtikinant visuomenę, kad t.v. fraternalinių savišalpos draugijų uždaviniai nėra praeities reikalai ir kad tai nėra tų laikų relikvija, kada dar nebuvo žinomi jokie socialinio draudimo istatymai. Per 80 veiklos metų sukrutas piniginis ir moralinis kapitalas negali būti nubrauktas ir padėtas muziejų. Pirmoje eilėje tai turėtų suprasti, ir to iš visos širdies linkime, visi i sukaktuvinių SLA Seimų suvažiavusieji atstovai, kad "tempora mutantur et nos mutamur in illis" (keičiasi laikai ir mes juose keičiamės). Keičiamės ne savo dvasia, ne savo uždavinių menkėjime, bet kaip tik privalome stiprėti, įgyti daugiau energijos, išvalgumo tiems darbams ir reikalavimams, kuriuos stato ne užtarnauti laurų vainikai, bet dabartis ir nelengvi ateities uždaviniai.

SLA sukaktuvinis seimas vyksta ne įprastais, o Jaunimo metais. Linkime, kad toji aplinkybė leistų atsišviežinti, ateitin pažvelgti ir šios garbingos organizacijos bei seimo vadovybei, dalyviams ir atstovams.

SLA praeitis kupina gražios iniciatyvos, darbų ir laimėjimų. Tai te-

Ryšių su prasidedančiu liepos 11 d. SLA 54 seimu Clevelande, Dirvos bendradarbiui organizacijos prezid. Povilas P. Dargis atsakė į keletą klausimų.

-- Kodėl seimui vieta parinkta Clevelande?

-- Pagal organizacijos konstituciją delegatų suvažiavimui vieta parenka pats seimas. Prieš dvejus metus įvykęs 53 seimas Wilkes Barre, Pa., priėmė spūlymą sukaktuvinių metų seimą ruošti Clevelande. Tokiam nutarimui, be abejo, turėjo įtakos ir ta aplinkybė, jog Clevelandas yra lietuviško judėjimo žymus centras ir lygviduryje stambių lietuvių kolonijų, todėl didesnei daugumai lengviau pasiekiamas.

-- Kas yra Seimo rengėjai?

-- Šeimininkais yra pats seimas su savo tvarkomuoju organu Pildomąja Taryba. Ji pagal nusistovėjusią tvarką ir papročius seimo surengimo darbais rūpinasi tos vietos SLA veikėjai, kur seimas įvyksta. Tuo būdu dar praėjusiais metais Clevelando Susivienijimo kuopų sukvistame susirinkime seimui rengti buvo išrinktas platus komitetas iš vietos SLA veikėjų. Komitetas išrinko savo valdybą, į kurią įėjo: Jonas F. Daugėla (pirmininkas), S. Garlauskienė, Vytautas Braziulis, Vladas Braziulis, V. Urbaitis, M. Miščikienė, O. Jokūbaitienė, F. Baranauskas, J. Mockus, K.S. Karpis ir I. Stankevičius. Be abejo, kad jiems talkininkavo komitetas ir šiaip visa eilė veiklių narių.

-- Kiek laukiate į Seimą delegatų?

-- SLA centrui yra pranešta, kad kuopos išrinko 157 delegatus. Tiek jų laukiame ir atvyksiant. Nemaža į seimus atsilanko ir svečių. Delegatai suvažiuos ir iš gana tolimų vietų, pav. Los Angeles, Kanados ir iš visų kitų kolonijų, kur veikia SLA kuopos. Taigi seimas gali būti gausus.

-- Ar šis Seimas yra kuo ypatingesnis, nei anksčiau buvęs?

-- Konstitucine prasme jis yra reguliarus dvimetinis seimas, tačiau jis išsiskiria iš kitų seimų tuo, kad įvyksta SLA 80 metų sukaktuje. Todėl ir pačiame seime ši sukaktis bus paminėta. Šią žymią organizacijos sukaktį SLA kuopos ir apskritys mini ir savo vietovėse pagal pačių pasirinktą laiką ir programą.

-- Kaip numatote Seime minėti SLA sukaktį?

-- Po Seimo atidarymo ir įžanginio žodžio apie SLA, trum-

būnie ženklų, kad šios organizacijos ateitis bus lygiai taip pat skirta ir pramatyta naujiems, prasmingiems laimėjimams.

Sėkmės ir gražios ateities linkime SLA sukaktuviniam seimui ir organizacijos ateičiai. (j.č.)

Povilas Dargis apie SLA
sukaktuvinį seimą

pą paskaitą skaitys teisininkas Kazys Navasaitis. Taip pat aktorius V. Žukauskas savo meniniais sugebėjimais vaizdžiai perstitys SLA kūrimosi laikus

apsvarstyti. Manau, kad tąja kryptimi Susivienijimas gali pasiekti gražių laimėjimų ir daugiau prisidėti prie lietuviškų reikalų parėmimo. Susivienijimo

Povilas Dargis, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas.

ir svarbesnius organizacijos gyvenimo momentus. Visas seimas ir jo parengimai irgi vyks sukakties ženkle. Seimo banketo programą išpildys solistė Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė, dainininkas Julius Kazėnas ir pianistė Birutė Nasvytytė-Smetonienė. O svarbiausia pačiame seime teks apsvartinti klausimų, kurių nutarimai gali turėti organizacijai istorinės reikšmės, o tuo pačiu būty SLA sukaktis prasmingai atžymėta.

-- Įdomu patirti, kokį klausimą turite minty?

-- Tarp eilės darbų punktų yra įrašytas SLA Tautinės Fondacijos klausimas. Tautinės Fondacijos tikslus nusako SLA konstitucijos XXIII skyrius. Fondacijos arba fondo paskirtis yra sutelkti didesnes lėšų sumas Susivienijimo labdaros, švietimo ir galestingumo veiklai plėsti arba kitų sambūrių tokiai veiklai paremti. Fondacijos išdą sudaro dovanos, aukos, palikimai ir kiti šaltiniai, tik ne narių piniginiai mokesčiai. Tiesa, fondacija buvo SLA įsteigta prieš 20 metų, bet dėl įvairių priežasčių ji nebuvo pakankamai išvystyta. Dabar, kada susiduriame su didesniu reikalu ir pageidavimais žymiau paremti tautinius ir kultūrinius darbus, yra numatyta fondacijos veikimą sustiprinti ir pagyvinti. Tą klausimą teks seimui

mo 80 metų sukaktuje tokiu samanyui teigiamai išsprendus, mes tuo pačiu organizacijos sukaktį daugiau įprasmintumėm.

-- Seimo darbuose yra įrašytas punktas liečias garbės narius. Ar numatote tuo klausimu kokių nutarimų?

-- Dar 1907 m. seime, kuris įvyko taip pat Clevelande, už nuopelnus lietuvių tautai ir organizacijai, buvo išrinkti SLA garbės nariais aušrininkai dr. Jonas Basanavičius ir dr. J. Šliupas. Šiais laikais turime ir daugiau organizacijai ir Lietuvai nusipelnusių asmenų, manau, kad šis seimas, įvertindamas jų patriotinius darbus, juos tinkamai pagerbs. Tai išryškės pačiame seime.

-- Gal ką pageidaujate pasakyti Clevelando lietuvių visuomenei?

-- Malonu priminti, kad Clevelande įvyksta jau ketvirtas SLA seimas. Pirmą kartą šia SLA seimo būta 1907 m. po to kada SLA minėjo savo 50 metų sukaktį, tai buvo 1936 m., vėliau 1952 m. ir štai šiais metais, kada Susivienijimas mini stambiai 80 metų sukaktį. Tie keturi seimai rodo, kad Susivienijimo veikėjai yra pamėgę Clevelandą ir jo lietuvių. Visada seimo delegatai clevelandiečių buvo maloniai sutikti ir priimti. Tokias viltis turim ir dabar.

Šia proga noriupakviesti Clevelando, jo apylinkių ir kitų vietų lietuvių atsilankyti į Susivienijimo sukaktuvinį seimą, kam tik laikas leidžia. Posėdžiai vyks dienos metu, tai suprantama, kad sunkiau ateiti, tačiau liepos 12 d. antradienio vakare Pick Carter viešbučio Grand Ball Room salėje turėsime seimo banketą. Nuoširdžiai kviečiu visus atsilankyti ir taru -- iki malonaus pasimatymo. A. Šakys

SLA seimas
Clevelande

Šis 54-tas SLA seimas yra jau ketvirtas įvyksta Clevelande. 1907 metais įvyko pirmutinis. 1936 metais -- 50 metų jubiliejinis seimas, ir 1952 metais -- eilinis seimas.

Clevelando lietuvių kolonijai didėjant, į šia buvo kreipiamas akys visuomeninių reikalų žvilgsniu.

Tais laikais seimai buvo laikomi kiekvienais metais, tik vėliau buvo nutarta pakeisti į dvimečius seimus.

SLA 22-rojo seimo metu prezidentu buvo P.V. Birštonas, anų laikų veiklus lietuvis iš Shenandoah, Pa.

Clevelando 14-tos kuopos delegatais buvo: M. Sacevičius ir A. Sidaravičius. Seime dalyvavo apie 40 kuopų su 58 delegatais.

Tų delegatų tarpe, pirmą kartą SLA seime, buvo ir vienas Valparaiso universiteto studentų kuopos delegatas, Bronius K. Balutis, kuriam likimas skyrė pasiaukoti dirbti savo tautai.

Kitas tame seime asmuo, kurio vardas kilo, ir kuris pakaitomis buvo SLA prezidentu, tai Jonas Tareila iš Connecticut. Jam taip pat prisidėjo padėti daug pastangų organizacijos gerovei.

Kaip dabar 80 metų, taip 1936 metais 50 metų SLA sukakties seimas įvyko taip pat Clevelande birželio 21-27 d.d.

Seimo rengimui darbavosi SLA 14-tos ir 136-tos kuopų komitetas. Delegatai apsisporto ir banketas įvyko Carter viešbutyje. Seiminiai vakarai praves-ta lietuvių salėje.

Rengimo komitetą sudarė: SLA 14-tos kuopos atstovai: Feliksas Baranauskas, K.S. Karpis, Jonas Jaras, Jonas Brazauskas, Dr. Jonas Vitkus, P. J. Žitrys, A. M. Praškevičius, J. Miščikas, P. Vasiliauskas, F. J. Žitrys, Jonas Verbela, Jonas Polteris, Marė Miščikienė, Ona Karpienė, Stella Praškevičienė, J. Vilčinskis.

136-tos kuopos: J. Vaišnora, S. Čeriauka, Vincas Česna, Jonas Alekna, P. Botyrius, M. Šalčius, V. Stasiūnas, A. Gedgaudas, J. Apanaitis.

1936 metų seimo proga, plačios Amerikos lietuviai, SLA delegatai ir svečiai, jų tarpe iš Lietuvos atvykęs dr. Jonas Šliupas, atliko pirmą viešą istorinį įžengimą į Lietuvių Kultūrinį darželį, kur jau buvo pastatytas dr. Jono Basanavičiaus biustas ir Gedimino Stulpai.

Šiame 54-me seime dalyvaują delegatai matys Lietuvių kultūrinį darželį vieni tik pirmą kartą, kiti antrą kartą, o kiti jau trečią kartą. Ir šį kartą matys jau tris paminklus: greta Basanavičiaus, dr. Vinco Kudirkos, jau ir poeto Maironio.

Lietuvių darželyje yra Susivienijimui atmintinis ažuolas, pasodintas 50 sukakties metais. Kitas medis pasodintas Katalikų Susivienijimui, nes darželį steigiant abu Susivienijimai prisidėjo labai reikalinga parama.

1907 metų seime buvo priimta protesto rezoliucija prieš Rusijos valdžią dėl priskyrimo Suvalkų gubernijos prie Lenkijos "karalystės". Rezoliucija persiūsta dr. Jonui Basanavičiui įteikti Lietuvos atstovams Petrapiilo dūmoje.

To seimo metu buvo aptarta nustatyti Lietuvos vėliavos spalvas. Kelta klausimas lietuvių universiteto steigimo Vilniuje. Nutarė leisti savo organą Tėvynę. Redaktorium išrinktas V. S. Jokubynas.

K.S. Karpis

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- Asbach Uralt — Import. Germ. brandy 5th — \$5.49
- Imported Canad. whiskey 5th — \$3.98
- Coeur de France Cordials 5th — \$2.98
- Banana Liqueur 5th — \$3.98

- May Wine — Imported 5th — \$0.98
- Riccadona Vermouth 5th — \$1.29
- Christian Brothers Wine 5th — \$1.49

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

SKAITYKIT IR PLATINKIT
DIRVA

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

SAKO IR UŽMIRŠTA

DE GAULLE

Kai Prancūzijos prezidentas Charles de Gaulle neseniai ke- liavo po Rusiją ir Sibirą, ten prikalbėdamas eilę draugiškų žodžių, kurdamas mitus apie Europą ligi Uralo, šen ten pa- mokydamas savo būsimus są- jungininkus kantrybės ir at- sargumo, kolega Vyt. Meškaus- kas ir viso pasaulio spauda jau daug apie tai rašė. Turbūt, dar ir rašys, ypač jei po tos kelio- nės bus daromi keli nauji ges- tai, kurie vis labiau ardis Va- karų Europoje nusistovėjusią politinę ir ekonominę santvarką. Tai visuomet dar generolas ga- li padaryti, nors nesimato jokių realių duomenų, kad tuo būdu Prancūzija vėl pasiektų pirma- eilės pasaulinės galybės vaid- menį, kas tebėra daugelio pran- cūzų saldi svajonė.

Tuo tarpu de Gaulle laimėjo tik Kremliaus ir viso pasaulio komunistų simpatijas. Be abe- jo, komunistai iš viso to tik į kumštį juokiasi, ir jų simpati- jos tol rodytis, kol de Gaulle laikysena bus naudinga Vaka- rų Europos politiniams ir kari- niam vieningumui silpninti, o ypač Amerikos įtakai parali- žuoti. Gi jei Prancūzijoje komu- nizmas įsigautų valdžion ir pasisektų per Vokietiją susi- jungti su kitom rytų sovietinėm "demokratijom", tai de Gaulle būtų pirmas, kuriam pensija bus garantuota praleisti liku- sį laiką kur nors prie Novosi- birsko ar Vorkutos, tame Sibi- re, kur jis dabar važinėjo su didžiū pasitenkinimu ir šeiminin- kų svingumu.

Būtų beveik gaila, jeigu jis to nesulauktų ir naujos sąjun- gos malonumų negautų išban- dyti.

Nesileisdamas į didžiąją po- litiką, kurios įvykių raidą ir logiką aš be abejo nepergeriau- siai suprantu, norėčiau kiek pa- teikti šia proga svetimų ir jo paties nuomonių generolo de Gaulle charakteristikai.

Išblėsus karalijom ir pasi- keičiant diktatoriui, pasauliui tuo tarpu neturint naujų labai spalvingų prezidentų bei prem- jerų, Maocetungas ir de Gaulle gangreit beliko tik vieninte- lės dvi įdomios asmenybės, kurios pačios stengiasi rodyti ir iš savo šalininkų reikalauja mistikos, didingumo, paslap- tinumo, antžmogiškų ir atgam- tinių atributų. Jei marksistas stalinistas Maocetungas tik amžiaus pabaigon įpuolė į šį atgamtinės didybės svaigulį, tai konservatyvus katalikas de Gaulle turėjo davinį ir progą tati išgyventi jau nuo praėjusio karo pradžios.

Nereikia ginčyti, šių dienų Prancūzijai de Gaulle buvo ir te-

bėra didelis žmogus, išgelbė- tojas, suvienytojas, "grandeur française" pranašas. Žaviausia tik tai, kad šias savo savybes jis daug geriau jaučia pats, negu jo tautiečiai. Nors per pas- kutinius prezidento rinkimus gavo tik truputį daugiau, kaip pusę balsų, bet vistiek dar turi demokratinę daugumą savo san- tvarkai.

Nelaimė tik ta, kad senatvė- je pašauktas valdžion (dabar jis turi 75 metus), generolas gali nebent pagadinti, per ilgai val- džioje pasilikdamas, savo le- gendą, ką Maocetungas jau vi- sai pagadino, reikalaujamas sa- vo asmenybės dievinimo labiau už patį mokytoją Staliną. Be- veik nuostabu, kad kai kurie di- deli žmonės atkakliai daro vis- ką, kad tik paverstų save juo- kingais būsimųjų generacijų akyse.

Juk nesmagu girdėti, kai net patys prancūzai ima šaipytis iš savo didvyrio, tegu ir rafinuo- tu būdu. Pvz., kai opozicija ir patys gaullistai pernai ėmė rū- pintis, kas bus po de Gaulle, generolas per vieną viešą pasi- kalbėjimą juos nuramino: "Vie- ną dieną ir man teks mirti", ta- rė jis, o kai jis numirsiąs, tai jo šalininkai "kaltins likimą ka- rališkosios didenybės įžeidimu". Ir publika tuoj išaiškino, ką tokie žodžiai jo lūpose reiškia. Esą, jis norėjęs pasakyti, kad tatau net ir jam, Apveizdos siųstai asmenybei, galį taip at- sitikti, ir jei jis išnyks, tai dėl to, kad taip jis pats bus nuta- ręs padaryti ir iš anksto prane- šęs.

Gen. de Gaulle daug kartų yra rašęs ir kalbėjęs apie sa- vo mistinę paskirtį ir apie sa- vo asmenį, kaip prancūzų gar- bės ir didybės simboli. Už tai jis mėgiamas viso pasaulio ka- rikatristų.

Štai apie jį vienas komenta- ras, be abejo, perdėtas ir per- ryškintas, tačiau vaizdas ir ne be pagrindo. Oxfordo univer- siteto britų istorikas prof. A. J.P. Taylor neseniai rašytame "New York Review of Books" straipsnyje, taip su- charakterizuoja generolo bū- dą ir jo veiklą:

"De Gaulle yra pasaulietiš- kas popiežius. Jis yra įkvėp- tas, neklystantis, tik vienas toks. Kritikai ir prieštarauto- jai jam paprastų paprasčiausiai neegzistuoja... Jis jaučia pagun- dą sudaryti savo dorybių sąra- šą. Sau pačiam jis nieko ne- geidžia, net būti garbinamas. Ab- solutinis pasitikiėjimas savimi daro jį tolerančią... Kadai- se jis turėjo marmuro statulos iš- vaizdą, o dabar jis panašus gu- minei lėlei, kuri kiekvienu mo-

mentu gali subliukšti... Jo pa- siseikimai yra įžanga į pralai- mėjimus. Jo legalumas yra vi- siškai asmeniškias, ir jis ne- paliks įpėdinių. Jis visuomet pasirošęs duoti įsakymus, bet neturi jokio įsakymo kam nors duoti. Per 26 metus jis vis te- besako NE! Prieš vokiečius. Prieš Churchillį. Prieš komu- nistus. Prieš Alžiro genero- lus. Jis sakė NE prieš socia- linės sistemos demokratines re- formas. Nuo vieno ligi kito ga- lo jo didysis tikslas yra kliudyti, kad kas nors įvyktų. Tai sa- votiškias būdas keisti istorijai... Jis naudoja didelius žodžius, su sąlyga, kad jie ir liktų tik žo- džiai. Apie politikus jis dažnai yra sakęs, kad jie per daug kal- ba. Iš tikrųjų, de Gaulle yra dar daugiau prikalbėjęs ir daug ma- žiau veikęs..."

Nedraugiškas anglas čia su- rašė šališką ir vietom iškraipy- tą charakteristiką ir visai ne- suprato savo paskutinio prie- kaišto. Iš tikrųjų, de Gaulle vi- suomet pabrėždavo, kad jam kal- bėti tai reiškia -- veikti. O veikti daug kam kaip tik ir reiškia tik kalbėti. Londonan iš- bėgęs per karą po Prancūzijos sutriuškinimo, de Gaulle 1940 m. birželio 18 dieną tik trumpai per radiją prakalbėjo į prancū- zų tautą kviesdamas priešintis ir tęsti kovą, - ir tuomet tai buvo ryškus veiksmas. Žinoma, vėliau nebe kiekviena kalba bu- vo veiksmas...

Ypač kai prieš aštuonetą me- tų tapus prezidentu, tų kalbų bu- vo gana daug, nebeaiškių, per- daug mistiškų ir net prieštara- jančių, jog nebe visuomet gali- ma atspėti, kaip čia reiktų veikti. Pavyzdžiui, koks ryšys tarp kalbos ir veiksmo, kai vie- nais metais iškalbingai pasmer- kiamos laukinės hordos, kylan- čios Azijoje, o vėliau staiga pri- pažįstamas tų hordų komunisti- nis Maocetungo režimas Kinijo- je.

Kitas pavyzdys dar įdomes- nis ir jis tiesiogiai liečia Lie- tuvą. Eiliniai žmonės tatau ga- lėtų užmiršti, bet čia mums pa- deda pati Prancūzijos presi- dentūra, nes ji turi visų de Gaulle prakalbų redaktorių, žur- nalistą Andre Passeron, o jis neseniai suredagavo jau antrą prezidento prakalbų rinkinį (var- du "De Gaulle parle", Ed. Fay- ard, 450 psl.).

Čia mes randame dvi prakal- bas, kur aptariamos generolo pažirtos į Rusiją. Pirmoji bu- vo pasakyta Nicos ir Cannes miestuose 1960 m. spalio mėne- si, ir čia skaitome tokią dra- matišką vietą:

"Aš kalbėjau apie rūstų ir pa-

vojingą pasaulį. Taip, jis toks yra. Jis toks yra ypač ir, taip sakant, vien tik dėl tos impe- rijos, kurios vardą jūs žinote ir kuri pretenduoja ne tik laikyti po savo jungu žmones, kuriuos pagrobė carų laikais ir paskui savo laikais, bet ir sužaloti ir pajungti visą eilę Europos tau- tų: Lenkiją, Čekoslovakiją, Veng- riją, Rumuniją, Bulgariją, Al- baniją, Estiją, Lietuvą, Prusi- ją ir Saksoniją. Tikiuosi, kad aš to jai neužmiršiu..."

Tačiau nei keturiem metam nepraejus, kitoje prakalboje, pa- sakytoje Mayenne 1965 m. ge- gužės mėnesį, generolas jau visai kitaip įvertino rytų ir va- karų Europos santykių istori- ją: "Žvelgdami į Europos Ry- tus, mes atnaujiname ir stipri- name gana senus ryšius, kurie yra tradiciniai. Jūs žinote, kiek kartų mes esame galvoje, mes prancūzai apie sąjungą, apie seną prancūzų-rusų sąjungą..."

Taigi, vieną kartą gražiai sa- ko, o kitą kartą dar gražiau užmiršta.

Prancūzų-rusų sąjungos pra- eityje būdavo sudaromos išim- tinai Vokietijos pavojaus aki- vaizdoje.

O dabar? Galbūt, daugiausia Amerikos dominavimo akivaiz- doje. Po karo gal daugiausia tik dėl Amerikos faktoriaus vos per plauką nepatekusi į komunisti- nio režimo reples, Prancūzija dabar ieško atamos prieš Ame- riką komunistiniame Kremliu- je! Jei šie voratinklio stipru- mo saitai yra gaullistinė mis- tika, tai de Gaulle Prancūzi- ją gal truputį bus naudingas są- jungininkas satelitų valdančiai komunistinei naujai klasei šiek tiek išsilaisvinti nuo rusų, bet ne bolševizmo diktatūrą pa- vergtom tautom.

Bolševizmo diktatūrų dusi- namom Europos tautom, nuo Elbės ligi Uralo, tad ir pačią rusų tautą įskaitant, de Gaulle Prancūzija nuo dabar liaujasi būti jų išsilaisvinimo svajo- nių sąjungininkė, - jeigu kuo- met nors trupiniu tuo ji buvo. Nes ji užsimojo ieškoti sąjun- gos su jų tironais ir satra- pais.

Gana liūdnei, nors gal tik laikinai jausmų revizijai ji ska- tina ir tuos, kurie yra ilgai tik- kėję, kad ši šalis visuomet bu- vo laisvės idealų skelbėja ir skriaudžiamųjų užuoveja. Krem- liaus svečias ir milijonų trem- tinių kalėjimo - Sibiro moksl- nių konclagerių lankytojas šias iliuzijas per dešimt dienų sėk- mingai išsklaidė.

ATJAUNĖJO AŽUOLAS

Stelmužės ažuolas (12 km. į šiaurės vakarus nuo Zarasų) Europos ir Amerikos spaudoj pa- garsintas kaip seniaus- sias medis Europoj (apie 2000 metų). Tam proga buvo žinia, kad, po prieš kiek laiko atliktos "ope- racijos" (išimta iš lie- mens keli vienračiai pu- venų ir nuimti keturi ant jo augę kiti medžiai) ažuolas šį pavasarį gra- žiai sužaliavo ir žadęs dar netrumpai pagy- venti. (ELTA)

JUOZAS ŠLAJUS

KĄ RASIU SUGRĮŽES?

ATSIMINIMAI (19)

NETIKĖTAS SUSITIKIMAS

Saugumo Departamente gavau darbą perrašinė- ti suimtųjų asmenų sąrašus. Lietuviai kovotojai pradėjo čia atvesti įvairius nusikaltėlius: daly- vavusius trėmimo veiksmuose birželio 14 ir 15 dienomis, pasižymėjusius skundikus enkavedis- tams ar kitais būdais kenkusius mūsų kraštui.

Ieidamas į man paskirtą darbo kambarį, pa- stebėjau prie durų pakabintą emaliuotą lentelę, ne su raudonu raidžių užrašu, kad čia įžengti griežtai draudžiama. Bolševikinių enkavedistų liekana. Juk dar tik prieš kelias dienas šiame kambaryje gal vykdavo planavimai, kaip greičiau ir daugiau išnaikinti šio krašto teisėtųjų gyven- tojų, o dabar čia viskas apvirto aukštyn kojom. Atvedė juos čia atsakyti į paprasčiausią klausimą: kodėl tarnavo okupantams ir kodėl naikino nekal- tus šio krašto gyventojus?

Prieš vidurnaktį pajutau nuovargį ir snaudu- lį. Dar per trumpas laikas sustiprėti ir atgauti energiją. Pagalvojau ir apie nakvynę, nes netu- rėjau jokio supratimo, kur ją galėčiau susiras- ti, ypač taip vėlyvu laiku. Bet tuo pačiu metu įvyko nuostabus atsitikimas. Mano klausia paga- vo iš gretimo atidaro kambario vieno tarnautojo pasikalbėjimą su direktoriumi. Pokalbis atkreipė mano dėmesį ir pajutau, jog nuovargis ir mie- gas staiga dingo. Pašokau nuo kėdės, išgirdęs šiuos valdininko žodžius:

-- Pone direktoriau, tą paštininką V-ką aš manau čia bereikalingai atvedė...

Nelaukdamas žengiau pas juos ir pasakiau:

-- Jūs čia minimas V-ka greičiausiai bus tas pats, kurio aš Kaune ieškau. Jis yra mano svai- nis.

-- Aš jį pažįstu, jis tur būt per klaidą čia yra atvestas, -- įsiterpė valdininkas Š-as.

-- Leiskite man, p. direktoriau, pasiimti jį savo žinion. Būčiau laimingas, galėdamas gauti pas jį nakvynę, -- sakau.

-- Jei tikite, kad jis nekaltai suimtas -- pasiimkite ir eikite, -- pasakė direktorius.

Paprašiau tą patį valdininką Š-ą kad mane nuvestų pas areštuotą svainį. Jis vedė mane per tamsų kiemą, o kieme palei sieną buvo sustaty- ta ilga eilė areštuotųjų. Jie buvo patikrinami ir uždaromi departamento rūsyje, kur tik prieš ke- lias dienas bolševikai laikė kitus lietuvius.

-- Štai, čia jis stovi, -- sako mane prive- dęs.

-- Ar esi J. V-ka? -- klausiu.

-- Taip, aš, -- atsakė.

-- Aš esu tavo švogeris Šlajus. Štai kokių- se aplinkybėse tenka susipažinti, -- tariau pa- duodamas ranką.

Aišku, V-ka buvo labai nustebęs ir tuo me- tu negalėjo pratariti žodžio.

-- Aš tavęs ieškojau Kaune, bet surasti ne- pasisekė. Einam į raštinę, -- sakau.

-- Už ką tave areštavo? -- paklausė Š-as, lipdamas laiptais į Saugumo Departamentą.

-- Aš nežinau, už ką jie mane areštavo, tik išgirdau, kai vienas vyras parodė gatvėje į mane, sakydamas: "Imkite šitą, jis yra svar- bus!" Ir taip mane atvedė čia, -- paaiškino V-ka.

Pasiėmę pažymėjimus, kad galime vaikščioti mieste nakties metu, visi keturi: V-ka, Š-as Julius ir aš išėjome į tuščią gatvę. Birželio mėnesio naktys būna jau trumpos ir šiltos. Kaiėjome Lais- vės Alėja, jau buvo priešaušris, bet dar gana tamsu, o gatvės tebebuvo be elektros šviesos. Atrodė, kad gatvėje buvom tik vieni, niekur nie- ko nesigirdėjo ir jokių praeivių nesimatė, bet ties Šaulių namais (Vyriausiąja Sukilėlių busti- ne) mus sulaukė du ginkluoti patruliai ir paprašė dokumentų. Patikrinę pažymėjimus, leido mus eiti savais keliais. Patruliuoją laisvės sukilė- liai mus sulaukė dar keletą kartų, bet neklidė eiti tolyn. Be patrulių, mes kitokių keleivių ir nesutikome. Reiškia Kaunas buvo absoliučiai sukilėlių rankose, ir nebuvo pavojaus ramiems gyventojams gatvėse vaikščioti.

Fas J. V-ką "sumetę" po keletą žodžių ir su- siglaudinę lovoje ir ant sofos, greitai užmigome. Čia praleidau keletą savaitių, kol atsirado susi- siekimas su Taurage, o J. V-ka maždaug už sa- vaitės išėjo pėsčias į Tauragę. Vėliau man paaiš- kėjo, jog jam darėsi nesaugu Kaune gyventi...

"GARAŽAS"

Saugumo Departamente "ištarnavau" tik kelias dienas ir per tą trumpą laiką nespėjau pamatyti kai kurių enkavedistų "patobulinimų" šiuose rūmuose. O atsimenu, kai vieną giedrą rytą departamento kieme sutikau atskubantį savo draugą Julijų, kuris susijaudinęs sako:

-- Juozai, nueik ir apžiūrėk garažą! Tu ten apstulbsi išvydęs kokius baisius kankinimo ir žu- dymo kambarius enkavedistai buvo įrengę. Kai kur dar yra nužudytųjų ištisusio kraujo žymės. O, kaip ten baisu!

(Bus daugiau)

Iš arčiau pasižiūrėjus...

DAINŲ ŠVENTĖS TRIUMFAS

(Atkelta iš 1 psl.)

praskambėjus galingos tautinės demonstracijos niuansais, padarė taip pat gilų ir neakimirkai išliekanti išpūdi.

Po šios dalies jau bereikalingas atrodė garbės svečių ir chorų pristatymas, nes visa tai yra surašyta šventės leidinyje, kurį redagavo žurn. St. Daunys. Pristatyme buvo nauja tik tai, jog sužinojome, kad šventėje dalyvauja kelių mums draugiškų valstybių konsulai, o taip pat ir respublikonų kandidatas į JAV Senatą Percy, kuriam buvo sukeltos neeilinės ovacijos. Ir gal todėl, kad jis iš vakaro Jaunimo Kongreso baigiamajm bankete pasakė gan įdomią kalbą ir dar iškė 50 dol. auką.

Pirmoje Dainų šventės dalyje, diriguojant Petru Armonui, Jeronimui Kačinskui ir Alfonsui Mikulskui, praskambėjo liaudiniai ir tautiniai kūriniai, pradedant A. Kačanausko "O Rambyne" ir baigiant J. Žilevičiaus "Laisvės".

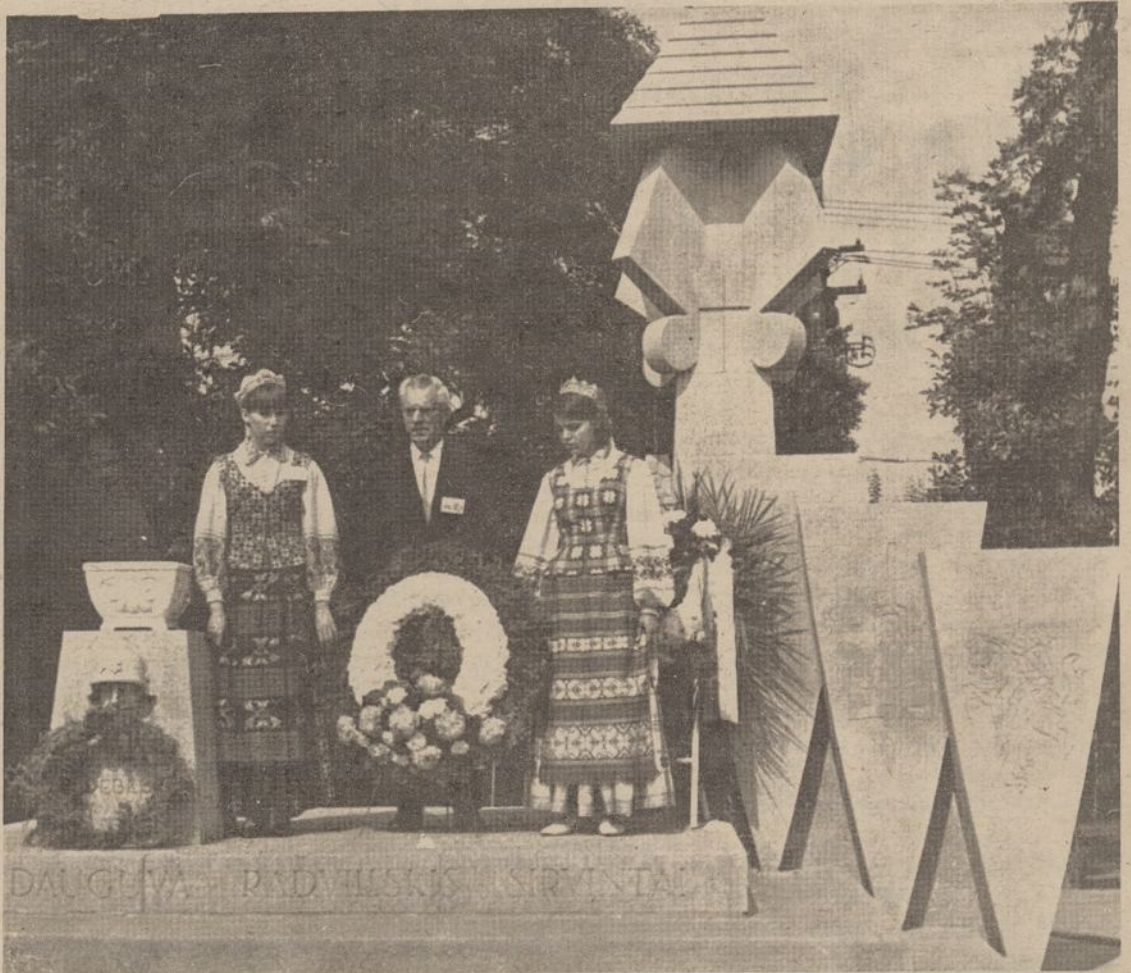
Antroje šventės daly-

je vietas užėmė didžiulis vaikų choras, diriguojant F. Stroliai ir akompanuojant kanklių orkestrui, vadovaujamam O. Mikulskienės. Jungtinis vaikų choras sudainavo šešias dainas.

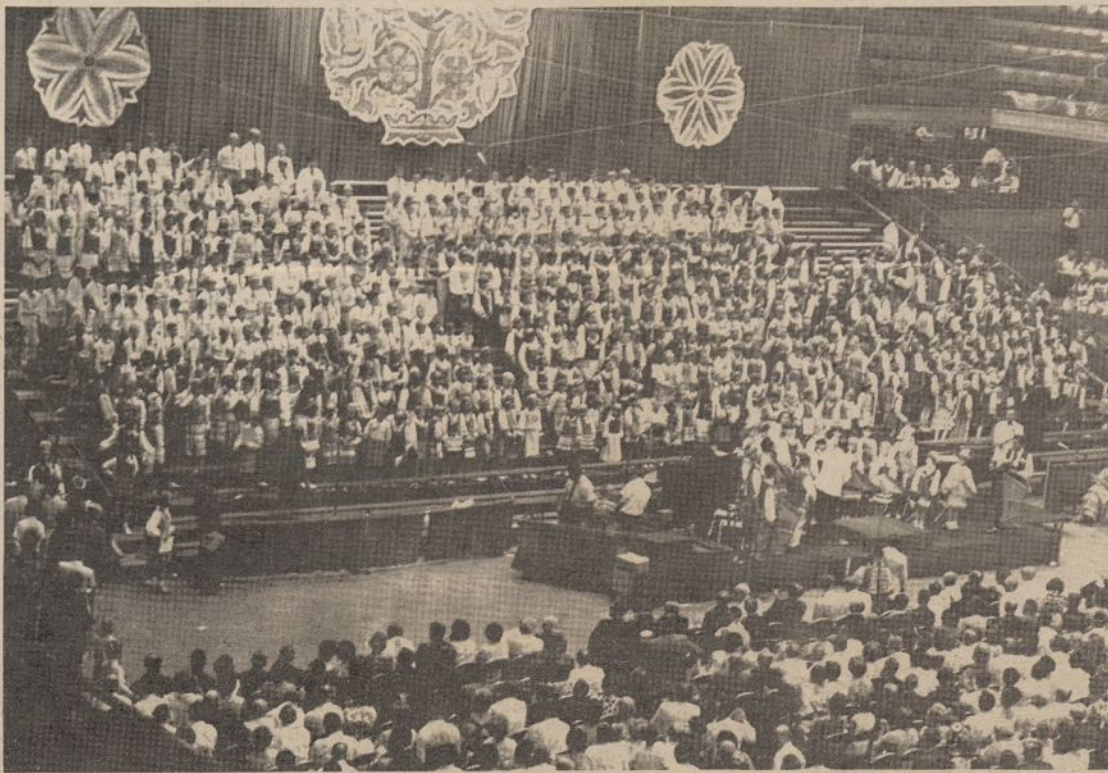
Po jaunųjų choro pasirodymo gerai nuteikta publika su didžiausiu idomumu klausė kulminacinio šventės punkto -- Br. Budriūno kantatos "Tėviškės namai", kurią dirigavo pats kompozitorius,

III-čios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės dirigentai, stovi iš kairės: Jeronimas Kačinskas, Petras Armonas, Bronius Budriūnas, Alfonsas Mikulskis ir Faustas Strolia. V.A. Račkausko nuotrauka

III-čios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės komiteto pirmininkas dr. Steponas Biežis, asistuojant Jūratei Kupcikevičiūtei ir Rimai Briedytei, prie žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės paminklo Chicagoje liepos 3 d. padėjo vainiką. V.A. Račkausko nuotrauka

Jaunųjų moksleivių jungtinis choras dainų šventėj.

J. Carlos nuotrauka

HELP WANTED FEMALE

INSTRUCTORS—in medical, surgical, maternity, and pediatric nursing, needed immediately for an expanding NLN accredited diploma program. B. S. degree required; master's preferred. Responsible for clinical teaching and supervision of students. Salary based on education and experience, liberal personnel policies. General hospital of 400 beds, has excellent facilities and a medical staff of over 60 specialists. A unique situation of a large medical center in a small city atmosphere with a university center. Write or call 715 — 384-9393. Educational Administrator, St. Joseph's Hospital School of Nursing, 509 St. Joseph's Ave., Marshfield, Wis. 54449. (71-76)

REGISTERED NURSES REQUIRED for Moosomin Union Hospital. New 20 bed residence, extension and renovation program just completed. Excellent working condition. Salary range \$350.00-\$446.00 with an allowance for previous experience. Full maintenance available. This is a progressive town of 2500 on No. 1 Highway near the Manitoba border. Write or phone reverse to Director of Nursing, Moosomin Union Hospital Box 400, Moosomin, Sask. (74-80)

MALE OR FEMALE

REGISTERED NURSES and CERTIFIED NURSING ASSISTANTS (Male and Female) Required for permanent staff positions in a one hundred bed active treatment hospital. Basic starting salary for General Duty Nurse \$350.00 and for Certified Nursing Assistant \$239.00. Consideration given for experience and post basic education. Recently revised personnel policies. For further information please contact: Director of Nursing, Weyburn Union Hospital Weyburn, Saskatchewan (74-80)

IMMEDIATE OPENINGS

SET-UP OPERATORS: LIGHT TURRET LATHE HEAVY POWER BRAKE H AND V MILL LIGHT DRILL PRESS DRILL PRESS

ALSO: SUBASSEMBLER & OTHER Job classifications — 1st & 2nd shift. Send Resumes—Apply—or Call U.S. SLICING MACHINE CO. 1 VERKEL DR. LAPORTE, IND. (75-79)

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Tai ir buvo vienas iš išpūdingiausių šventės momentų ir dešimttūkstantinė publika po kiekvienos sudainuotos dainos ilgai ir nuoširdžiai plojo jauniems dainininkams, kanklininkams ir dirigentui, kuris išgavo nemažai meninių akimirkų. O ta gausi kelių šimtų jauniausių dainininkų masė buvo ryškus džiaugsmas, kad i mūsų choras ir ansamblius ateis naujas prieauglis ir kad IV Dainų šventė vėl turės šimtus dainininkų.

dainuojant jungtiniam chorui ir solistams Dainai Stankaitytei ir Rimtautui Dapšiui. Ši kanta-tai pats stipriausias muzikinis tautinis šių dienų kūrinys. Jo laukia tokios salės, kaip McCormick Place, kur pernai buvo atlikta Verdi "Requiem" ir panašios. Amfiteatro triukšme, užime ir karštyje pajutom tik uždegančią kūrinių visumą, bet sunku buvo įsijausti i detales, kuriose sukaupia tiek muzikinio grožio. Kantatoje ypač neužmirštamai at-

sivėrė sol. D. Stankaitytė, kurios balso jėga tikrai didelė ir nepamainoma religinėse bei tautinėse kantatose.

Kantatą, dainininkus, solistus ir kompozitorių palydėjo milžiniškos ovacijos, čia pat i estradą buvo išsauktas kantatos žodžių autorius poetas Bernardas Brazdžionis, mūsų tautinis dainius, kurio eiles deklamuojam ne tik mes, bet ir mūsų vaikai. Tad komp. Br. Budriūno gestas parodyti miniai ir rašytoją, buvo šviesus ir atmintinas šventės momentas.

Gražioji šventė buvo užbaigta jungtiniam chorui sugiedojus St. Šimkaus "Lietuviais esame mes gimę", kurią majestotiškai dirigavo Alfon-

sas Mikulskis.

Nuskambėjus paskutiniems garsams sunku buvo pakilti iš vietų ir sutikti su tiesa, kad Dainų šventė jau baigėsi, kad dainininkai, Jaunimo Kongreso atstovai ir visi kiti svečiai vėl skirs-tysis i visas keturias pasaulio šalis grumtis toliau su kasdienybės rutina. Bet viena aišku,-- Chicago įvykiai visų krūtinėse ižiebė galingos tautinės dvasios ugnį, kurios pašvaistė laisvame pasaulyje turės pasirodyti ateinančių mėnesių ir metų bėgyje.

Dainų šventės išvakarėse generalinės repeti-cijos metu Chicago Savings and Loan Assoc.

prezidento J. Pakelio iššomis visi choristai buvo pavaišinti šiltais pietumis, o sekmadienį, Dainų šventei pasibaigus, dainininkams ir svečiams banketą suruošė LB Chicago apyg. v-ba.

Trečiosios Dainų šventės aidams nutilus tegu mus visus naujų dienų tekmėje lydi B. Brazdžionio žodžiai, neužmirštamai praskambėję Br. Budriūno kantatoje:

Iš visų kelių tėvynė šauks mus!... Skamba žingsnių deganti daina, Širdį neša vienas mūsų džiaugsmas- Lietuvos pavasario diena!

Kantatos autoriai poetas Bernardas Brazdžionis ir kompozitorius Bronius Budriūnas V.A. Račkausko nuotrauka

Publika dainų šventėj.

V.A. Račkausko nuotrauka

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS CAPE COD VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA ATIDARYTA VASAROJIMUI IR PRIIMA SVEČIUS.

Kreiptis: MARIJA JANSONAS — Vila AUDRONĖ. 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655 arba telef. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE CODE, MASS.
GREAT MARSH ROAD,
CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garšaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.
- Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakytais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. (617) SP 5-4633.

HELP WANTED MALE

Communications Personnel

Experienced & Trainees

Installers

Linemen

Maintainers

Repeater Chiefs

Test & Regulating

Previous military, civilian or knowledge of elementary electronics.

Permanent Employment

Automatic Salary

Progression

Liberal

Fringe Benefits

Western Union

60 HUDSON ST.

New York City RM M-2

An Equal Opportunity Employer (74-76)

INSPECTORS QUALITY CONTROL

Growing sheet metal products manufacturer in Northern N. J. has excellent openings on shift work for the following:

Parts Inspectors

Ability to read blueprints desirable but not necessary. Knowledge of measuring instruments such as micrometer, calipers, steel tape essential.

Packing Line Inspectors

Knowledge of steel tape desirable. Excellent company benefits include hospitalization, life insurance, pension plan, etc.

Arrow Metal Products Corp.
3d Ave., Haskell, N.J. 835-5500 (75-81)

EXPERIENCED SCREW MACHINE OPERATORS NAME YOUR WAGE

Setup men to act as foremen. Simple setups on Acme Gridley Model (G). 50-58 hours per week. All fringe benefits. Openings for part time help also. Day or night shifts. Call 283-3380 any day between 10 A.M. & 4 P.M. for interview.

TOP NUT MFG. CO.

18720 Krause
Riverview, Mich. (75-77)

Openings for Experienced

LATHE HANDS

DAY WORK

DAWSON TOOL CO.

13301 E. 8 MILE RD.
W. OF SCHOENHERR (75-77)

Openings for Experienced

MILL HANDS

DAY WORK

DAWSON TOOL CO.

13301 E. 8 MILE RD.
W. OF SCHOENHERR (75-77)

DRAFTSMAN TOOL AND DIES

Experienced detailed layout of Draw, Blanking and Progressive Dies. Excellent wages, benefits and working conditions in a country atmosphere.

Send Detailed Resume or Call 865-4141

DEL-KROME

CORP.

WALTON, N. Y. (75-81)

GRINDERS

Experienced operators for Cincinnati #2 Centerless grinders. Must be capable of job, set-up. Position in new modern factory.

EXCELLENT WAGES

LIFE INSURANCE

HOSPITALIZATION

MAJOR MEDICAL

PAID HOLIDAYS.

Excellent opportunity for right man also openings for

AUTOMATIC SCREW MACHINE

OPERATORS

Preferably on Davenport Machines

Write to Mr. Zane G. Hunter

HUNTER SCREW

SOCKET, INC.

3609 BIG RIDGE ROAD

Spencerport, New York 14559

(A suburb of Rochester) (74-79)

WELDERS

Automatic welders \$3.20 hr.

Micro Welders \$3.20 hr.

Inner Shield Welders \$3.20 hr.

Submerged Arc Welders \$3.20 hr.

MUST BE ABLE TO PASS TEST

Whitehead & Kales

58 Haltiner

River Rouge, Mich.

An Equal Opportunity Employer (62-76)

JOURNEYMEN

OR

1st CLASS SKILLED

TOOLMAKERS

Experienced on special machines

58 hour minimum week. 1st & 2nd shift.

Phone Mr. RAE

313 — JO 4-6800

(70-79)

BRAKE AND PUNCH PRESS OPERATORS

Must be able to do own setup and read prints. \$2.90 to \$3.00 plus cost of living and benefits fully paid.

APPLY OR WRITE

MASSEY FERGUSON, INC.

1400 OAKMAN BLVD.

DETROIT, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(74-76)

JAV KONGRESE PRISIMINĖ LIETUVOS TRAGEDIJĄ

Jungtinių Amerikos Valstybių Kongreso Užrašuose (birž. 13-15 d. prieduose) yra atspausdinti septyniolikos Atstovų Rūmų narių pareiškimai ryšium su 25 ir 26 metų sukaktimis nuo sovietinės okupacijos pradžios ir nuo pirmųjų masinių deportacijų Lietuvoj, Latvijoje ir Estijoje.

Čia pakartojamos kelios ištraukos iš tų pareiškimų:

-- Tai yra tinkamas mostas, kad Kongresas skiria laiko pamatyti apie Baltijos kraštų tautas ištikusią tragediją 1940 ir vėl 1944 metais. Mūsų uždavinys, tačiau, aiškus. Mes turim stengtis įkvėpti estuose, latviuose bei lietuviuose nesiliaujančios drąsos ir ryžto, kad jų laisvės viltys neužgestų. Neturim užsiliūliuoti manyme, esą sovietai atleidžia varžtus toms tautoms... Nelemtieji įvykiai, kurių sukaktis minim šį mėnesį, turi mums padėti atminti, kad tų tautų viltys bei svajonės yra taip pat ir mūsų. Tai turėtų mums padėti tvirčiau siekti taikingo pasaulio, iš kurio galėtų kilti jų išlaisvinimas. (Frank Norton, Rep., Rochester, N.Y.).

-- Laikraščiai dabar pilni žinių apie azijiečius ir afrikiečius, kurie, po ilgametės kolonijinės vergijos ir kolonistų viešpatavimo, pergyvena vyksmą išsivadavimo iš tironiškų retezų ir sudarymo savų nepriklausomų valstybių. Bet tai yra liūdna patyčia, kad tuo metu kai tos tautos veržiasi į laisvę ir nepriklausomybę, yra kitos valstybės, prieš jų valią tebe laikomos neteisiam ir smurtiškame pajungime. Tų valstybių žmonės, platesniaja prasme, jau ketvirtis šimtmečio laikomi politiniais kaliniiais; dar nematyt jų įkalinimo sąlygų palengvėjimo... Nors didžioji mūsų dėmesio dalis nu-

kreipta į kitą kampą, mes neturim pamiršti šio pritrenkiančio brutalumo ir naikinimų atvejo (Edward J. Patten, D., Perth Amboy, N.J. ir James J. Howard, D., Wall, N.J.).

-- Tik nuolat pabrėždami ir palaikydami Baltijos tautų laisvės bylą kiekvienoje prieinamoje vietoje, galime tikėtis, kad jų laisvę pagaliau parsiųst tikrove. (Frank Annunzio, D., Chicago, Ill.)

-- Sovietų Sąjunga neturi jokio teisinio pagrindo laikyti tris Baltijos valstybes okupuotas, bet bando tai pateisinti klas-

tote ir tautų valios pasiglemžimu... Aš jaučiu, kad šių sutampančių liūdny sukačių minėjimai ne tik primins amerikiečiams, kokiū būdu Sovietų Sąjunga išleisdžia i kolonializmą, bet gali teikti vilties ir Baltijos kraštų žmonėms savose tėvynėse, jog laisvasis pasaulis sąmoninasi jų šaukimąsi ir domėjimąsi savo valstybių grąžinimu į laisvą pasaulį. (Thomas C. McGrath, Jr., D., Margate City, N.J. ir Paul J. Krebs, D., Livingston, N.J.) E.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pradedant, atsidėjimą į pensiją, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Kvotavimą nuo 9 val. ryto iki 8 val.
Išdėdijimą nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Pradedant atidėjimą vien dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanowski, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MGSJ ISTAIGOS

4½%

We Invite Your Savings

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.

1447 SO. 49th CT. • CICERO • 60650 • PHONE 654-6330

HOURS: MON. 9-5; TUES., THURS., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

CICERO, ILLINOIS

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Avenue — AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-6808
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 — 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 — 904 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue — VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. Tel. GL 8-2256

- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Avenue. Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. — 782 Springfield Ave ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994

- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street — PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street — MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PHILADELPHIA 22, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. — PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

ORGANIZACIJŲ VADAMS KVIETIMAS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, didžiausia, turtingiausia ir labai reikalinga lietuviams organizacija, savo 80 metų sukakties atžymėjimui, savo seimui pasirinko Clevelandą, Seimas prasideda pirmadienį, liepos 11. Organizacijos reikalų svarstymai vyks pirmadienį, antradienį ir trečiądienį.

Didžiausias viešas subūvimas bus SLA 80 metų sukakties banketas antradienio vakare, liepos 12 d., Pick-Carter viešbutyje, Prospect Avenue ir E. 9-ta gatvė.

I banketą, su šokiais, gražia trumpa programa, kviečiami Clevelando lietuviai. Kviečiami mūsų profesionalai, ir ypatingai ne tik kviečiami, bet ir raginami, lietuvių organizacijų vadai, valdybų nariai dalyvauti, pagerbti Susivienijimą jo 80 metų sukaktuvėse ir savo organizaciją savo dalyvavimu.

Organizacijų vadai raginami susiskambinti telefonais, susitarti, užsisakyti sau stalą ar du, ir pasirodyti su jais, pasidalinti mintimis. Banketo pradžia 7 val. vakare, kaina \$7.50. Skambinkit: Stankevičius, 881-5425. Kurie nespėsit užsisakyti, bilietus gausit banketo salėje. (Sk.)

Už a. a. dr. M. Vaitėnų vėle bus laikomos šv. Mišios Naujosios parapijos bažnyčioje liepos 10 d., 10 val. ryto, o šv. Jurgio bažnyčioje tą patį sekmadienį 10 val. ir 12 val.

Kviečiami dalyvauti vėlionies bičiuliai ir pažįstami.

* ROŽĖ SADAUSKAITĖ, clevelandiečių Juozo ir Rožės Sadauskų duktė, baigė Kent State universitetą ir gavo Bachelor of Science in Education diplomą. Rožė pradžios mokslus išėjo šv. Povilo pa-

Cuyahogos apskrities tautybių veiklos programai nustatyti komitetas, Sėdi iš kairės: Laco Sirchich -- vengras, pirm. inž. Raimundas Kudukis, County Auditor Ralph J. Perk ir Carl Ernst -- vokiečiai, Stovi: Vaclav Hivnar -- čekas, Mat Roessmann -- slovėnas, Albert Hunt -- vengras, Juozas Stempuzis.

"CUYAHOGA COUNTY NATIONALITIES MOVEMENT PROGRAM COMMITTEE"

"Cuyahoga County Nationalities Movement Program Committee"

rapijos mokykloje ir su garbės pažymiais baigė Villa Angela gimnaziją. Universitete buvo Newman Club valdyboje, studentų taryboje, vaikų auklėjimo draugijoje, ir Gamma Phi Beta korporacijoje.

Nuo rugsėjo mėn. mokytojaus Clevelando mokyklų sistemoje.

DĖMESIO!

Pranešame gerb. klientams, kad Globe Parcel Service, Inc. Clevelando skyrius, dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos 10 dienos iki liepos 25 dienos.

Globe Parcel Service, Inc. Cleveland skyrius

NAMŲ RUOSOS DARBAMS

reikalinga moteris. Privalo gyventi kartu ir kiek susikalbėti angliskai. 2 vyr. amžiaus žmonės Cleveland Heights rajone. Prie autobusų linijos. Nereikia skalbti.

Tel. MI 1-2535.

PARDUODAMAS NAMAS

English colonial stiliuje, aluminijum apkaltas, 3 miegamieji ir uždarys II aukštas. Didelė su visais priedais virtuvė ir indams plauti mašina. Didžiuliai svečių ir valg. kambariai. Plius jv. priedai. Prie pat Naujosios parapijos.

Tel. IV 1-6087.

(76-78)

PARDUODAMAS NAMAS

švarus, gerame stovyje. 4 miegamieji, prie autobusų linijos. Už Grovewood.

Tel. SK 2-3400.

(76-78)

-- taip vadinasi grupė veikėjų, kurių uždavinys -- paruošti tautybių grupių judėjimui statutą ir nustatyti aiškias ir konkrečias veiklos gaires.

Šios tautybių grupių organizacijos ir gyvenimo reiškimosi vietos politikos gyvenime iniciatorium yra Cuyahoga apskrities vyr. mokesčių inspektorius (County Auditor) Ralph J. Perk. Sudaręs šį komitetą, R. J. Perk paskyrė tam darbui vadovauti ir pirminkauti mūsų veikėją inž. R. Kudukį.

Neseniai R. Kudukio namuose ir įvyko pirmasis to komiteto posėdis.

Šio tautybių atstovų junginio pagrindinis tikslas -- sujungti tautybių grupes, kaip politinę jėgą, ta prasme padedant ne tik tautybių veiklai

Amerikoje, bet tuo pačiu ir komunistų pavergtom tautom bei jų laisvinimo aspiracijom.

Reikia pastebėti, kad Clevelande ypatingai skaitlingos ir veiklios tautybių grupės bendromis jėgomis galėtų daug laimėti, kai susiskaldę ir išsibarstę iki šiol negalėjo parodyti nei savo įtakos nei svorio vietos politiniame gyvenime.

APLANKYS PREZ. SMETONOS KAPĄ

SLA seimo proga Clevelande, delegatai ir svečiai iš kitur, kurie norės, galės aplankyti Knollwood mauzolejuje Lietuvos Prezidento Antano Smetonos palaidojimo vietą. Sekmadienis, liepos 10 d., delegatams laisvas. Vietiniai savo automobiliais svečius pavežės.

Norintieji važiuoti prašomi susirinkti Dirvos redakcijoje sekmadienį, 11:30 val. ryto. Iš Carter viešbučio paeikit iki Superior Avenue, No. 3 autobusas atveš į Dirvą.

K.S. Karpus

* GARSUSIS BENNY GOODMAN svečiuojasi Clevelande ir Clevelando vasaros orkestro koncertuose, liepos 8 ir 9 d., vėsinamoje Public Auditorium patieks Mozarto koncertą klarnetui -- solo.

Gi liepos 13 d. ten pat koncertas su Arthur Fiedler kaip svečiu dirigentu, patiekiant lengvesnės muzikos pažibas, su Joela Jones prie pianino.

Bilietus galima įsigyti Severance Hall kasoje ar Burrows krautuvėse.

MAŽOSIOS JUNGtinės TAUTOS THE JOSEPH & FEISS BENDROVĖJE

Prieš 125 metus įsteigtoje Joseph & Feiss vyrų aprangos bendrovėje iki pat paskutiniųjų dienų tarnautojų daugumą sudarė įvairiausių tautybių žmonės.

Pradžioje bendrovė importavo iš Europos vyriškus rūbus ir perleisdavo įvairioms bohemių, vokiečių ar vengrų šaltaigoms - krautuvėms. Pradėjus savo rūbų gamybą, tos krautuvės buvo absorbuotos su visais tarnautojais.

Dabar jau italai, slovėnai, lenkai, lietuviai, kroatai, rumunai ir ispanai sudaro tarnautojų kadrą.

Kaip viena iš didžiausių vy-

CLEVELAND SUMMER ORCHESTRA

LOUIS LANE, Conductor
MICHAEL CHARRY, Assistant Conductor

Pradinis Pops Concerts

FRI., SAT., JULY 8, 9 at 8:30

ŠALDOMOJE PUBLIC AUDITORIUM

BENNY GOODMAN and his SEXTET

Šokių muzikos karalius išpildys Mozarto koncertą klarnetui, lydint Clevelando vasaros orkestrui -- gi su savo sektetu rodys savo ramų stilių, kuriuo ta grupė pasižymėjusi.

TICKETS: \$1.00, \$2.00, \$2.50, \$3.00, \$3.50

WEDNESDAY, JULY 13 at 8:30

ARTHUR FIEDLER — svečias dirigentas

JOELA JONES, Pianist

Panelė Jones pasirodys McDowell piano koncertu ir žavia Fiedlerio programa, lengvųjų klasikų kūryba su "The Green Beret".

TICKETS: \$1.00, \$1.50, \$2.00, \$2.50

AT SEVERANCE HALL and ALL BURROWS STORES

riškų rūbų gamyklų Amerikoje, ši bendrovė yra sudariusi apmokymo programą ir daro viską, kad ir angliškai nekalbą jaustųsi kaip namie.

Liepos 2 dieną pagrindinės Joseph & Feiss įmonės (2149 W. 53 St.) tarnautojai pradėjo 2 sav. atostogas. Nuo 1930 m. bendrovė palaiko tamprius ryšius su Amalg. Clothing Workers Local Nr. 169 ir daro viską, kad geri savininkų ir tarnautojų santykiai būtų.

DR. NELĖ IR GERAR.DAS JUŠKĖNAI vasaros atostogas praleido keliaudami JAV-bių vakaruose, prie Tahoe ežero Sierra Nevada kalnuose. Ten viešėdami turėjo progos aplankyti senasias aukso kasyklų gyvenvietes -- Virginia City, Silver City, Nevados sostinę Carson City. Vėliau Juškėnai nuskri-

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components
KELLER-
HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINI
ATLYGINIMA IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer

do į Tucson, Arizonoje, aplankyti dukrą Meilutę, antrus metus einantį antkū Mykoliuką ir žentą. Savo viešnagę Arizonoje Juškėnai užbaigė automobilio kelione aplink tą valstiją. Iš šios kelionės G. Juškėnas parsivežė daug skaidrių (spalv. nuotraukų).

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Priimame ir nevartojančias anglų kalbą. Mes turime daugelio tautybių žmonių 2000 tarnautojų tarpe. Dieninė pamaina, didžiausi atlyginimai moterims šiame rajone. Patirtis nereikalinga. Atlyginame besimokinant, po trumpo bandymo.

Atvykite į Employment Office PO LIEPOS 18, 8:30 val. ryto iki 5 val. p. p. nuo pirmad. iki penktad.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 W. 53rd St.
(2 blokai į pietus nuo Lorain Ave.)

(75-79)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 31 d. Lietuvių Budžių gegužinė, Rengia L. Budžiams Remti Tėvų Komitetas.

RUGSĖJO 24 D. Dirvos Vakarai, šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 25 D. Tautos šventė - Lietuvių Diena, Rengia Lietuvių Bendruomenė.

SPALIO 15 D. šv. Kazimiero Lit. Mokyklos parengimas.

MACHINIST

ENGINE LATHE
HORIZONTAL
BORING MILL
MILLING
MACHINE
RADIAL DRILL

Immediate openings for experienced operators qualified to set up and operate from prints.

AFTERNOON SHIFT

Overtime, many company-paid benefits.

LESTER ENGINEERING CO.

2711 Church Ave.
216 — MA 1-8814
CLEVELAND, Ohio (74-76)

FITTERS—CLASS A
CODE WELDERS
RYAN

Industrial Incorporated
World leader in the
CRYOGENICS FIELD
One of Cleveland's great growth companies.
883 E. 70th St., CLEVELAND, OHIO
Overtime, fringe benefits, paid hospitalization, paid holidays. Contact J. H. Brady, 9 A.M. - 4 P.M.
An Equal Opportunity Employer (73-82)

CLEVELANDE!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
Jubiliejinio Seimo

BANKETAS ANTRADIENIO VAKARE, LIEPOS-JULY 12 D.

Pradžia 7 val. vak. Su šokiais. \$7.50

Ohio ir aplinkinių valstijų ir miestų lietuviai kviečiami dalyvauti SLA 80 metų sukakties bankete, puošniame viešbutyje. Po trumpos programos bus šokiai. EDDIE PLATT (PLATAKIO) Orkestras.

Bilietus užsisakyti: IGNAS STANKEVIČIUS, 1141 E. 71 STREET, CLEVELAND, OHIO 44103. TELEFONAS: 881-5425.

The Pick-Carter
Prospect and East Ninth Streets
CLEVELAND 15, OHIO

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BIČIULIŲ PARAMA

Dirvos sukakties proga eilė skaitytojų užsakė Dirvą savo bičiuliams, giminėms ir pažįstamiems.

Visa eilė Dirvos bičiulių pasiuntė adresus tų asmenų, kurie Dirvos iki šiol neskaitė. Didelė dalis jų įsijungė į Dirvos skaitytojų eiles.

Čia talpiname sąrašą tų asmenų, kurie užsakė Dirvą 1 metams.

Ona Juodvalkienė, Chicago, Ill.
A. Šileika, Detroit, Mich.
T. Blinstrubas, Chicago, Ill.
J. Šulaitis, La Grange Pk., Ill.
K. Karpius, Cleveland, Ohio
Dr. J. Bartkus, Chicago, Ill.
A. Garmus, Cleveland, Ohio
Dr. J.J. Juodikis, Chicago, Ill.
N. Feldmanas, Rochester, N.Y.
A. Zenkus, Worcester, Mass.
Dr. V. Milleris, Livonia, Mich.
K. Germanas, St. Charles, Ill.
A. Jankauskienė, Delair, N.J.
O. Jokubauskienė, St. Monica
A.E. Jodinskas, Detroit, Mich.
G. Stančienė, Montclair, N.J.
M. Kleinaitis, Waterbury, Conn.
V. Žilinskas, Flushing, N.Y.
Dr. P. Švarcas, Mascoutah, Ill.
L. Izbičkas, W. Roxbury, Mass.
V. Tamašiūnas, Detroit, Mich.
Dr. A. Kudirka, Mason City, Ill.
B. Kasakaitis, Chicago, Ill.
E. Zabarskas, Chicago, Ill.
A. Pesys, Detroit, Mich.
D. Valodka, Cleveland, Ohio
E. Budnikas, Brockton, Mass.
A. Tveras, Chicago, Ill.
B. Svereckas, Dearborn, Mich.
V. Bakuckas, Magnolia, N.J.

DETROIT

GABIJOS IR BALTIJOS TUNTŲ STOVYKLA

Skautės ir skautai jau rūpestingai pasiruošę stovykloms. Įdomu stovyklauti naujoje vietoje ir dar prie puikios Michigano ežero.

Stovyklaujama liepos 9-24 d. New Buffalo, Mich. dr. Jono Valantjeaus ūkyje.

Abiejų stovyklų kapelionas bus kun. J. Vaišnys, S.J. Skautų stovyklai vadovaus ps. Česlovas Anušis ir eilė jaunų vadovų skautų vyčių. Skautų stovyklos

reikalais kreiptis į patį vadovą telef. CR 4-0002.

Skautų stovyklos vadovė -- s. Jūratė Pečiūrienė, adjutantė -- Gražina Petrauskaitė, komendantė -- Genutė Rukštelytė. Paukštyčių pastovyklės vadovė -- Aldona Bačkaitienė, laukžėdė -- Gailutė Anužytė, plaukymo instruktorė -- Audronė Virškutė. Registraciją veda Valentina Hotra telef. 835-1019. Stovyklai kaip instruktorės talinkininkas G. Gobienė, D. Jančienė, J. Šepetienė, Abiejų stovyklų maitinimu rūpinsis St. Ratnikienė ir B. Leonavičienė, visais ūkio reikalais -- J. Ratnikas.

Mišios bus atnašaujamos pačioje stovykloje, tad ir besilankantėms ir svečiams sekma dienais jas galės išklausti drauge su skautais.

Stovyklon važiuojama I-94 ekspresu į vakarus Chicagos link. Ties New Buffalo 94 baigiasi ir pavirsta į 39 kelią. 39 kelio pirmoji kryžkelė yra Wilson Rd. Wilson Rd. yra tik 1/8 mylios nuo 39 kelio pradžios. Tad Wilson Rd. sukti kairėn, pavažiavus 1 mylią dr. J. Valantjeaus ūkis.

Į stovyklas vykstama automobiliais. Stovyklautojų daiktai vežami sunkvežimiu. Daikus, aiškiai pavardėms sužymėtus, suvežti į Lietuvų Namus liepos mėn. 8 d. penktadienį nuo 12 val. iki 9 val. vakaro. Negalintieji patys savo vaikų nuvežti stovyklon praneša V. Ratnikaitė telef. LO 2-2137.

LOS ANGELES

PARAPIJOS SUKAKTIS

Šv. Kazimiero bažnyčia Los Angeles mieste, prie Pacifiko krantų, kur lietuviai gali jungtis maldon savo gimtąja kalba, yra labiausia nutolusi Amerikos vakarus. Šv. Kazimiero bažnyčios ir parapijos pradininkas yra šviesaus prisiminimo prel. J. Maciejauskas. Jam mirus, pradedant darbą sėkmingai tęsė naujasis klebonas kun. J. Kučingis, praėjusiais metais taip pat pakeltas prelatus. Be gražios bažnyčios, statytos 1951 m., vėliau yra įsigyti klebonijos namai, sėsių vienuolyno namai, pastatyta nauja mokykla, o senoji bažnyčia paversta sale. Klebono prel. Kučingio darbų padėjėjai yra kun. A. Valiūška nuo 1959 m. ir paskutinius dvejus metus kun. dr. P. Celiešius.

Šįmet šv. Kazimiero parapi-

jai sukako 25 metai. Sukaktis buvo švenčiama birželio 19 d. Iškilmingose pamaldose dalyvavo ir pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys. Los Angeles arkivyskupą kardinolą atstovavo šv. Andriejaus parapijos klebonas iš Pasadena. Buvo atvykęs Marrijonų vienuolijos provincijolas Tėvas B. Markaitis iš Chicagos ir Tėvas Kornelius Bučmysis, Darbininko redaktorius iš Brooklyno. Dar buvo prof. kun. A. Rubšys, kan. K. Steponis ir kiti.

Žymiausia iškilmių dienos atrakcija buvo koncertas Marshall aukštesn. mokyklos salėje su viešnia Metropolitan operos iš New York soliste Lilija Šukyte. Daug kas apie jos sekmingą kelią į Metropolitan operą ir išgarsėjusius koncertus buvo spaudoje skaitę. Tadir toliau gyvenantieji ryžosi atvykti koncertan, kad išgirstų jos malonų sopraną ir neapsiriko!

Sol. R. Dabšui sugiedojo Amerikos himną, sveikinimo žodžius tarė: vysk. V. Brizgys, Tėvas B. Markaitis, Australijos lietuvių jaunimo, vykstančio į Kongresą atstovas R. Cibas, pristatydamas J. Reizgytę, gavusią iš Justo Paleckio parašą petičijai. Dar sveikino Tėvas Kornelius Bučmysis ir turtoolis Donahue, stambiais sumomis remias šv. Kazimiero bažnyčią.

Viešnia solistė atliko keletą kompozitorių Banaičio ir Jakubėno kūrinių, o taip pat Puccini ir Verdi arijų iš operų. Toliau su parapijos choru, diriguojant komp. B. Budriūnui, L. Šukytė išpildė kartu su solistu R. Dabšiu paties Budriūno sukomponuotą "Mano protėvių žemė" ir kantatą "Tėviškės namai". Žodžiai poeto B. Brazdžionio. Viešnios solistės balsas turinys ir jo skalė -- nepaprasti. Jei kas girdėjo tas pačias dainas išpildant kitas dainininkes ir dabar išgirdo L. Šukytę, tai aiškiai galėjo pajusti skirtumą. Ši lietuviška operos žvaigždutė ne tik laisvai bei natūraliai valdanti balsą, bet ir jos judesiai bei visa pozų puikiai priderinta dainos turiniui. Solistas R. Dabšys pradžioje klausytojus savo stipriu baritonu. Planinu akompanavo jau visai muzikiniai subrendusi, nors amžiumi dar jauna R. Apeikytė, o vargonais O. Metrilienė. Programos pranešėja buvo filmų artistė Rūta Lee.

M.

WISCONSINO LIETUVIAI

ATŠVĖSTOS JONINĖS

DLK Kęstučio šaulių kuopa birželio 25 d. suaruosė tradicinę šaulių šventę -- Jonines, kurios sutraukė gražų būrelį vietos ir apylinkių lietuvių. Programą prie liepsnojančio laužo išpildė Vytauto Didžiojo šaulių kuopos tautinių šokių grupė, globojama J. Petrausko ir vadovaujama P. Arlausko. Joninių laužo reikšmę apibūdino Vl. Šimoliūnas. Dalyvavo taip pat grupė Chicagos jūrų šaulių.

* LIETUVIŲ DIENA įvyks liepos mėn. 17 d. Minkowskio ažuolyne, 4 val. p.p. minint Pavergtų Tautų savaitę. Dalyvaus pavergtų tautų atstovai. Kalbės JAV sen. Gaylord A. Nelson, D. Wis., Wisconsin vicegubernatorius Patrick Lucey, kon-

SACRED HEART SCHOOL RESIDENT SCHOOL FOR BOYS GRADES 4 THROUGH 8 BROTHERS OF THE SACRED HEART

ANDOVER, MASSACHUSETTS
ALL INQUIRERS DIRECTED
TO BROTHER JOSEPH
(71-77)

Sol. Aldona Stempužienė Medeinės vaidmeny operoje Lokys, kuri dideliu pasisekimu buvo pastatyta Chicagoje Jaunimo Kongreso metu. Šalia solistės grupė miškinii. P. Petručio nuotrauka

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

Sakoma, kad mūsų seniausioji karta mėgsta pasigirti savo opera: žiūrėkit, kokie mes kultūringi! Gal tokia pagarba tai meno apraiškai padėjo ir jaunesniajai kartai Jaunimo Kongreso proga išieiti su savo opera 'Lokiu' ir kai kuriais atvejais pralenkti 'senius'. Prieš spektaklį buvo girdima gana skeptiškių atsiliepimų. Kaip galima per tokį trumpą laiką paruošti operą, kad ir 'nūdiene', kurios pastatymas ir nereikalauja daug išblizgintų detalių, būdingų kai kurių klasiškų operų pastatymams!

Tiesa, visas skirtumas yra 'senius' ir 'jaunius' šiuo atveju gal ir neturi prasmės. Juk pati 'Lokio' operos turinio idėja yra kilusi iš senojo prancūzų romantiko Prosper Merimee (1803-1870), kuriam Lietuva atrodė toks tolimas ir sunkiai pasiekiamas kraštas, kad net galima buvo prileisti, jog ten... lokiai prievartavo moteris. Pagal tą apysaką Vitalija Bogutaitė-Keblienė parašė Lokio operos libreto, kuriam Darius Lapinskas sukūrė muziką.

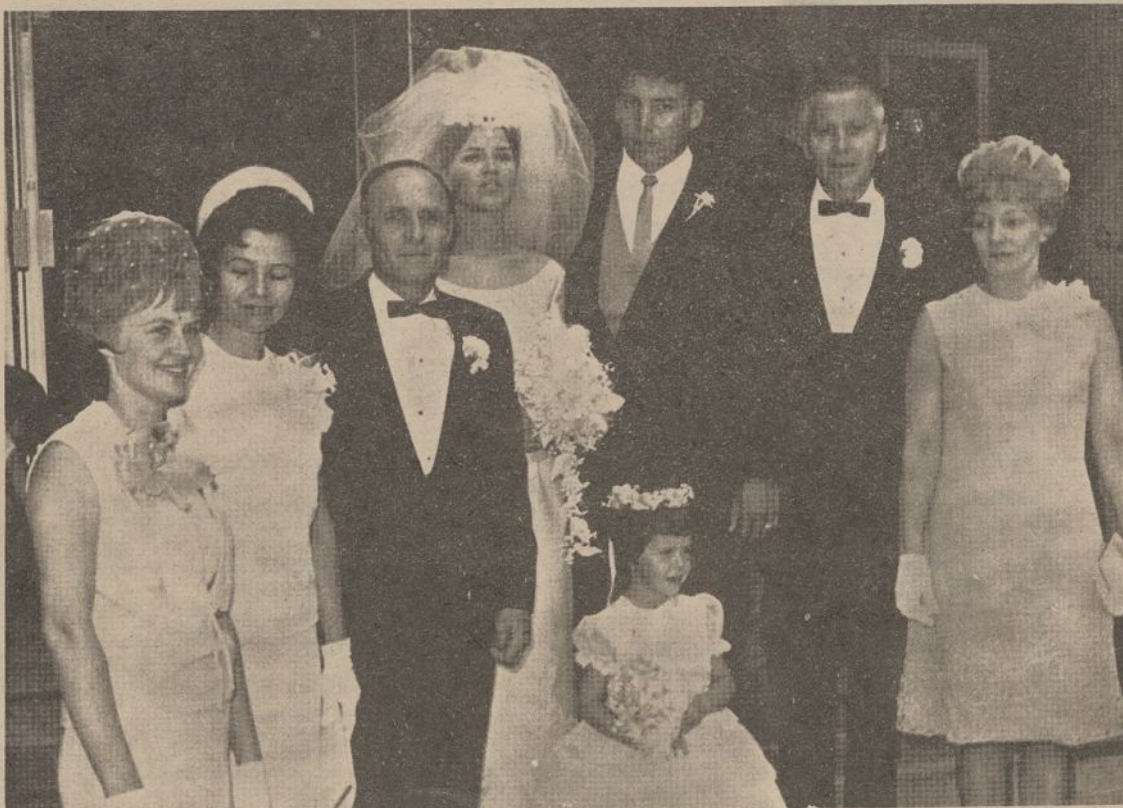
Baisus karštis Marijos Aukštesnios Mokyklos salėje neleido pilnai pasigerėti jų pastangų rezultatais. Kai operos gale pasigirdo garsai, vaizduoją lietams miške garsus, man pasirodė, kad įsijungė vėsinimo sistema...

Trumpai tariant, solistai Stasys Baras, Daiva Mongirdaitė ir Aldona Stempužienė pasirodė iš pačios geriausios pusės. Geras buvo miškinii choras, gražus Gražinos Giedraitienės ir Jaunučio Puodžiūno šokis. Tačiau viso vakaro tikrasis herojus buvo kompozitorius ir dirigentas Darius Lapinskas. Visuotinu pripažinimu, jis labai talentingas muzikas, gerai pažįstas visos moderniosios scenos bei orkestro paslaptis bei pokštus ir mielai jomis bei jais besinaudojantis. Išdavoje orkestro palyda dainininkams, šokėjams, aiškintojui bei vaizduojamai ar teisingiau atpasakojamai ar išdainuojamai dramai buvo nepaprastai efektinga ir graži. Vytautas Virkau sukūrė paprastą, bet įspūdingą scenovaizdą. Režisierius Robert D'Attilio, atrodo, visus veikėjus laikė 'ant trumpos virvutės'. Judesiai buvo labai santūrus ir tai man davė nuodėmingą mintį, kad efektas būtų buvęs lygiai toks pat, jei viskas būtų patiekta, kaip mes seniai vadiname, 'koncertiniu būdu', atseit, be 'madame Zoe de Jong' kostiumų, o 'aiškintojui' Leonui Barauskui nebūtų reikėję kalbėti iš 'narvelių', o paprastai tvirtai atsistojus ant žemės...

Dėl to, žinoma, galima būti įvairios nuomonės, lygiai kaip ir dėl kitų detalių ir net kai kurių stambmenų. Visa tai tačiau išblyksta akivaizdoje fakto, kad mūsų išeivija Dariaus Lapinsko asmenyje susilaukė jai labai reikiamo "showman", kuris nepaprastai trumpu laiku gali patiekti įspūdingus spektaklius. Dėl to visi jo talkininkai scenoje, ir už jos, be kurių tas pastatymas nebūtų įmanomas, turėti jausti didelį moralinį pasitenkinimą ir plačią visuomenės padėką. (vm)

nės sielą ir drauge Vinco Krėvės mirties 12-jų metinių proga. Mokyklos mokiniai su tėvais ir vi-

sa lietuviškoji Philadelphia visuomenė maloniai kviečiama pamaldose dalyvauti.

Birželio 18 d. Cicero šv. Antano bažnyčioje susituokė Artūnas Vasys ir Gražina Gadliauskaitė. Jaunasis yra sūnus aktyvaus ALTS Cicero skyriaus nario Br. Vasiaus, šiais metais baigęs komercinius mokslus Notre Dame universitete ir pasirašęs sutartį lošti futbolą Philadelphia Eagles profesionalų komandoje. Iš kairės: Rasa Šarauskienė -- jaunosios sesuo, Regina ir Sergėjus Gadliauskai -- jauniosios tėvai, jaunieji Gražina ir Artūnas Vasiai, jaunojo tėvai Bronius ir Valė Vasiai ir priešaky jaunosios sesutė -- Inna Gadliauskaitė. V.A. Račkausko nuotrauka